

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ
ΠΑΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙ-
ΤΟΥ ΛΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΚΛΗΡΗΜΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΠΤΩΤΩΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1920

ΛΘΗΝΑΙ

1920

SISMANOGLIO
MEGAPRO

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ
ΠΑΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙ-
ΤΟΥ ΛΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΚΛΘΗΡΗΜΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΠΙΤΩΤΩΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1920

25 ΙΟΥΛ. 2000

ΛΘΗΝΑΙ

1920

1998

1998

1998

 SISMANOGLIO
MEGARO

1998

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1916 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρασυρθεῖσα εἰς τὴν δίνην τῶν πολιτικῶν παθῶν καὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ Κράτους ἐτέλεσε πράξιν ἀποκρουομένην ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως καὶ κολαζομένην ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξελθόντες δηλοῦντι εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις πεδῖον τοῦ Ἄρεως μετα πολλοῦ πλήθους ἕκ τε τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ οἱ συγκροτοῦντες αὐτὴν ἔστησαν σωρὸν λίθων οὓς ἔρριπτον κραυγάζοντες : « Ἀνάθεμα τῷ προδότῃ Βενιζέλω καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ ».

Ἡ ὀχλώδης αὕτη καὶ εἰδωλολατρικὴ πράξις ἄπαξ δοθέντος τοῦ παραδείγματος ἐκ τῆς Πρωτευούσης καὶ δὴ ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπανελήφθη κατὰ μίμησιν καὶ ὑπὸ τῶν πλείστων Ἐπισκόπων εἰς τὰς Ἐπαρχίας, τηλικούτων δ' ὑπῆρξε τὸ σκάνδαλον τῶν χριστιανικῶν συνειδήσεων, ὥστε ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ συνόλω αὐτῆς ἐγένετο ἀνικείμενον καταφορᾶς βιαίας, θεωρηθεῖσα ὡς ἀποκλίνασα ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ποιμένων αὐτῆς τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων.

Ὅτε κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1917 ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου ἦλθεν ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Ἀθήνας κατήρτισεν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον ἐκ 13 Ἐπισκόπων, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διετύπωσε κατηγορίαν ἐπὶ παρανόμοις καὶ ἀντικανονικαῖς πράξεσι κατὰ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τελεσάντων τὸ

ανάθεμα ἢ ἄλλας κολασίμους πράξεις διαπραξάντων Ἐπισκόπων.

Τὸ Δικαστήριον προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου καὶ ἀποτελούμενον ἐκ Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων τῆς τε Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας Ἑλλάδος ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐργασθῆν, τινὰς μὲν τῶν κατηγορουμένων ἐκήρυξεν ἀθῶους, ἄλλους ἐτιμώρησε διὰ προσωρινῆς ἀργίας, ἄλλους κατεδίκασεν εἰς ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Θρόνου, δύο δέ, τὸν Ἀθηνῶν Θεόκλητον καὶ τὸν Λαρίσσης Ἀρσένιον, καθήρσε τοῦ τε Θρόνου καὶ τῆς Ἱερωσύνης.

Μετὰ μῆνας πέντε ἀπὸ τῆς χηρείας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου κανονικῆ ψήφῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξελέγη πρὸς πλήρωσιν αὐτοῦ ὁ Μητροπολίτης Κιτίου Μελέτιος, ἐπεκυρώθη δὲ ἡ ἐκλογή αὐτοῦ κατὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας διὰ Β. Διατάγματος, ἐνῶ δὲ ἐξηκολούθει τρίτον ἤδη ἔτος ἐκτελῶν τὴν ποιμαντορικὴν του διακονίαν ἐν κανονικῇ σχέσει διατελῶν πρὸς τε τὴν ἐν τῷ Κράτει Ἱεραρχίαν καὶ πρὸς τὰς Πατριαρχικὰς καὶ Ἀυτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἡ ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 1 Νοεμβρίου 1920 προελθοῦσα Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τοῦτον μὲν ἐξέβαλε τοῦ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου, ἐκάλεσε δὲ ἐπ' αὐτὸν τὸν καθηρημένον Θεόκλητον, ἐκάλεσε δ' ἐπίσης εἰς τὸν Θρόνον Λαρίσσης τὸν καθηρημένον Ἀρσένιον καὶ πάντας τοὺς ἐκπτώτους Ἐπισκόπους εἰς τοὺς ἀφ' ὧν ἐξέπεσαν Θρόνους, διὰ Βασ. Διατάγματος κηρύξασα ἀκύρους τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ διαγράψασα πάσας τὰς συνοδικὰς πράξεις τὰς γενομένας ἀπὸ τῆς ἀπομικρύνσεως τοῦ Θεοκλήτου.

Εἰς τὸ οὕτω δημιουργηθῆν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα ἀναφ' ῥονται τὰ ὠδε δημοσιευόμενα ἔγγραφα.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄριθ. $\frac{3408}{2691}$

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1920.

Πρὸς

τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως.

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἐκ πολλῶν ἐνδείξεων συνάγομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ θεωρήσῃ καθ' ἑαυτὸς ἀκύρους ἢ ἀκυρωσίμους πάσας τὰς Ἐκκλησιαστικὰς πράξεις, τὰς συνδεομένας πρὸς τὸ ἐξ ἑπαναστάσεως προσελθὸν πολιτειακὸν καθεστῶς, διὰ τὸν λόγον πάντως ὅτι θεωρεῖ ἀντισυνταγματικὴν τὴν ψηφίσασαν τοὺς ἐφαρμοσθέντας νόμους Βουλῆν, καὶ τὴν ἰσχυρομένην αὐτοὺς Κυβέρνησιν. Οἰαδήποτε ὁμοῦ καὶ ἂν θὰ ἦνε ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου προσελθούσης Βουλῆς ἐπὶ τῶν πράξεων τῆς προκατόχου, αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ πράξεις δὲν δύνανται νὰ κριθῶσιν ἀπὸ πολιτειακῆς μόνον ἀπόψεως δι' αὐτὸ τοῖτο ὅτι εἶνε Ἐκκλησιαστικά.

Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ μακροίῳ αὐτῆς βίῳ εὐρέθῃ ὑπὸ πολιτειακὰ καθεστῶτα ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ τῶν μορφῶν, οὐχὶ δὲ ἅπαξ καὶ ὑπὸ ἐπαναστατικόν, ὑπὸ

πάντα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῆς ζωὴν ἐχειραγωγήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῆς νόμων, τῶν Ἱερῶν Κανόνων, καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, τὰς πρὸς τὴν Πολιτείαν σχέσεις αὐτῆς θεωροῦσα σχέσεις ἐξωτερικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλασσομένας καὶ μεταβαλλομένας μετὰ τῶν εἰς ἃ ἀναφέρονται πραγμάτων.

Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἄρα δὲν ὑπάρχουσι συνταγματικά ἢ ἀντισυνταγματικά καθεστῶτα. Ἄρχει εἰς αὐτὴν μία *de facto* πολιτειακὴ κατάστασις διὰ τὴν προσαρμοσθῆναι πρὸς αὐτήν, ἐφαρμόζουσα τὴν Ἀποστολικὴν ἐντολήν «πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω», καὶ «ἀπόδοτε . . . τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν». Ἐφ' ὅσον δὲ δὲν εἶνε δικαίωμα τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἐρευνᾶ ἂν αὐτὴ ἢ ἐκεῖνη ἢ Βουλὴ ἢ Κυβέρνησις ἐπασκεῖ συμφώνως ἢ ἀντιθέτως πρὸς τὸ Σύνταγμα τὰς ἐξουσίας αὐτῆς, αἱ πράξεις αὐτῆς ἀντιλοῦσαι τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἰσχύϊν ἀπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων δὲν δύνανται—μάλιστα εἰς πολιτειακῶς ἀνωμαλίας—να ἐλεγχθῶσιν ἢ ἀπὸ τῆς κανονικῆς μόνον ἀπόψεως. Οὕτω μόνον δύναται να τεθῆ ὀρθῶς τὸ ἀπασχολοῦν τὴν Κυβέρνησιν Ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα.

Τότε ὅμως οὔτε οἱ ἐκλεπόντες τῶν θρόνων αὐτῶν Ἱερίσκοποι δύνανται να ἀποκατασταθῶσιν εἰς αὐτοὺς κανονικῶς ἄνευ προτάσεως αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου, οὔτε ὁ ποτὲ Μητροπολίτης Θεόκλητος δύναται να ἐπανέλθῃ εἰς αὐτόν, καὶ διότι δὲν ἐξέπεσε μόνον τοῦ θρόνου ἐξ ἀποφάσεως Δικαστηρίου Ἐπισκόπων, ἀλλὰ καὶ καθηρέθη τοῦ βαθμοῦ τῆς

Ἱερωσύνης, καὶ διότι ὁ θρόνος εὐρίσκεται πεπληρωμένος κανονικῶς.

Τὸ δικάσαν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, εἴτε εἶνε εἴτε δὲν εἶνε συνταγματικὸς ὁ περὶ αὐτοῦ νόμος, φέρει ἐν αὐτῷ ὅλον τὸ κανονικὸν κῦρος, τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν σύνθεσιν Δικαστηρίου κανονικοῦ πρὸς ἐκδικασίαν Ἐπισκόπου, Ἀπετελεῖτο μόνον ἐξ Ἐπισκόπων ἐν ἐνεργείᾳ καὶ δεκατριῶν τὸν ἀριθμὸν, ὡς δρίζοισιν οἱ Ἱ. Κανόνες. Τὴν κανονικότητα αὐτοῦ ἀνεγνώρισαν οἱ ὑπ' αὐτοῦ δικασθέντες διὰ τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ παρουσιάσεως, ἐνὸς μόνου, τοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης, φυγοδικήσαντος, καθόσον δύο ἕτεροι, ἀρνηθέντες νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ πρῶτον Δικαστήριον, προσήλθον εἰς τὸ δεύτερον. Καὶ ὄχι μόνον διὰ τῆς παρουσιάσεως ἀνεγνώρισαν τὴν κανονικότητα τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλὰ καὶ διὰ ρητῶν ἐνώπιον αὐτοῦ δηλώσεων καὶ διὰ τῆς συμμορφώσεως αὐτῶν πρὸς τὰς ἀπαγγελθείσας ἀποφάσεις, στοιχεῖά τινα τῶν ὁποίων, ὡς ἡ ἀργία ἀπὸ Ἱεροπραξίας, ἢ ἡ καθαίρεσις, δὲν ἔφρον ἐξωτερικὸν ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα.

Ἐδικάσθησαν δὲ οὐχὶ δι' ἄλλότρια τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ποραπτώματα, ἀλλὰ διὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἀναθέματος καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἐπελθὸν σκάνδαλον τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως, καὶ τῆς πράξεως ταύτης καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τὴν ἀντικανονικότητα ὡμολόγησαν ἐπὶ Δικαστηρίου καὶ οἱ ἴδιοι οἱ δικαζόμενοι, μετανοοῦντες δι' αὐτὴν καὶ τοῦ Δικαστηρίου τὴν δικαιοσύνην οἱ μὲν, τὴν ἐπιείκειαν ἄλλοι ἐπικαλούμενοι. Μετὰ τὴν ἐπαγγελίαν δὲ τῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν καινοποίησιν αὐτῆς οὐδὲν εἰς ἑαυτοὺς ἐπεφύλαξαν δι-

καίωμα οὔτε ἀναθεωρήσεως οὔτε ἐκκλήσεως ἐπὶ μείζονα Σύνοδον Ἐπισκόπων, ὡς εἶχον δικαίωμα ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

Διὰ μιᾶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, τῆς ἐφορώσης τὸν Μητροπολίτην Θεόκλητον, ὁ Μητροπολιτικὸς Θρόνος Ἀθηνῶν ἐχέρησε καὶ ἔμεινεν ἐν χηρείᾳ ἐπὶ μῆνας πέντε, καθ' οὓς οὐδεμία παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐγένετο οὔτε πρὸς τὴν ἐν τῷ Κράτει Ἱεραρχίαν οὔτε πρὸς τὰς Ὀρθόδοξους Ἀυτοκεφάλους Ἐκκλησίας διαμαρτύρησις, ἐπιφυλάσσουσα δικαιώματα ἐπὶ τοῦ Θρόνοις τὸν ἐκπεσόντα αὐτοῦ καὶ κοθαρθεθέντα. Καὶ μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον τῆς πυρατεταιμένης χηρείας ἐκλήθημεν ἡμεῖς, ἔξω τοῦ Κράτους διαβιοῦντες καὶ ἀμέτοχοι τοῦ Δικαστηρίου οἷτες, ἐκ τῆς Μητροπόλεως Κιτίου, ψήφω μὲν κανονικῇ τῆς Ἐκκλησίας, ἐγκρίσει δὲ τῆς Πολιτείας διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος.

Ἀνελθόντες εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Θρόνον ἐτείναμεν δεξιὰν κοινωνίας πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Ἀγιοπατέρων Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἣν ἐδέχθησαν, καὶ διαιτελοῦμεν ἤδη τρίτον ἔτος κανονικῶς μετ' αὐτῶν κοινωνοῦντες, ὅπως εἰς κανονικὴν διαιτέσαμεν ἐπικοινωνίαν καὶ μεθ' ὄλων τῶν ἐν τῷ κράτει Ἱεραρχῶν, μὴ ἔξαιρουμένων μηδὲ τῶν ἐκπεσόντων μὲν τῶν θρόνων αὐτῶν, ἐχόντων δὲ ἀκώλυτον τὴν Ἱερωσύνην.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἢ ἐπὶ τὸν Θρόνον ἀνάκλησις τοῦ Θεοκλήτου, ἔστω καὶ προηγουμένης δι' οἰουδήποτε ἀρμοδίου Δικαστηρίου ἄρσεως τῆς ἐπιβεβλημένης αὐτῷ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης

καθαιρέσεως — διότι οὐδέποτε ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸ φη-
μολογηθέν, ὅτι καλιῖται καὶ ὑπὸ καθάρσεων διατελῶν
ἐπὶ τὴν ἐνάσκησιν ποιμαντορικῶν καθηκόντων καὶ
δικαιωμάτων, οἰκτείρομεν δὲ τοὺς ἱερεῖς, τοὺς τολ-
μήσαντας νὰ μνημονεύσωσιν ἐπ' Ἐκκλησία. Ἐπι-
κόπου καθηρημένον — ἢ ἀνάκλησις λέγομεν τοῦ
Θεοκλήτου δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας
δεινῶν, ὅσα ἐπεσώρευσε ἐπ' αὐτὴν ἡ ἀντιχριστιανικὴ
πρᾶξις τοῦ ἀναθέματος, ἀλλ' ἐπαύξεισιν καὶ ἐλίτασιν.

Διότι εἶναι πρόδηλον ὅτι θὰ ἐφίσταται διαρκῶς
Μητροπολιτικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἂν δὲν ἀπα-
σχολήσῃ εὐρύτερον τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν, θὰ ἐρηται
ὅμως εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν εἰς ἑκάστην νέαν Κυ-
βέρνησιν, διαιροῦν τὴν δημοσίαν γνώμην καὶ μειοῦν
τὸ κίρρον τῆς Ἐκκλησίας οὐ μόνον ἐντὸς τοῦ Κρά-
τους, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ.

Θεωροῦμεν διὰ τοῦτο ὅτι ἡ νέα Κυβέρνησις, ἐλ-
θοῦσα ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν μετὰ προγράμματος καταστο-
λῆς τῶν παθῶν καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς κοινωνικῆς
καὶ ἐθνικῆς ἡρεμίας, δὲν εἶνε πρέπον νὰ ὑπερβῇ ὠρι-
σμένα ὄρια ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Αὐτῆς τοῦ νὰ ἐπανορθώσῃ
ὅ,τι θεωρεῖ ἐπανορθωτέον. Ἡ Ἐκκλησία, πολλὰ
παθοῦσα ἐν τῇ δίνῃ τῶν πολιτικῶν παθῶν, δικαιοῦ-
ται νὰ ἀξιῶι παρὰ πάσης Κυβερνήσεως νὰ ἐπιδιέξῃ
ὑπὲρ αὐτῆς μέριμναν προαιρέσεως ἀγαθῆς καὶ τὸ
καλὸν τῆς Ἐκκλησίας καταστοχαζομένην.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει θεωροῦμεν ἱερὰν ἡμῶν
πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα ὑποχρέωσιν
νὰ φέρωμεν εἰς γνώσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς
συνερχομένης Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας τὰς ἡμετέ-

ρας ἀπόφεις καὶ τὴν δῆλωσιν ἡμῶν, ὅτι ἀντεχόμεθα ἀπαρεγκλίτως πάντων τῶν κανονικῶν καὶ τῶν νομίμων δικαιοματίων ἡμῶν ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τούτοις εὐχόμενοι τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι καὶ ὅλη τῇ Κυβερνήσει τὴν παρὰ Θεοῦ ἐνίσχυσιν ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν καθηκόντων Αὐτῶν, διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος
Διάπρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης
† Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ †

2.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθ. $\frac{3419}{2698}$

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12ῃ Νοεμβρίου 1920

Τῇ Αὐτῇ Μεγαλειότητι
τῇ Ἀντιβασιλίσει Βασιλίσει Μητρὶ Ὁλίγα
Μεγαλιωτάτη,

Ἡ Κυβέρνησις πρόκειται, ὡς πληροφοροῦμαι νὰ ὑποβάλλῃ πρὸς ὑπογραφὴν Διάταγμα περὶ ἀπομακρύνσεώς μου ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου, ὡς παρὰ νόμους δῆθεν καὶ ἀνικανονικῶς κατέχοντος αὐτόν.

Ἡ ἐγνωσμένη εὐσέβεια τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἶνε ἀδύνατον ν' ἀνεχθῆ τηλικούτον ἀδίκημα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Μητροπολίτης Θεόκλητος, ὑποπεσὼν εἰς παράπτωμα κανονικόν, διὰ τῆς ἀνιχνιστιανικῆς πράξεως τοῦ ἀναθέματος, ἐδικάσθη ὑπὸ Συνόδου δεκατριῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων καὶ ἐκ τῆς εἰς καθάρσειν καταδίκης αὐτοῦ ὁ Θρόνος περιῆλθεν εἰς κανονικὴν χηρείαν. Πέντε μῆ-

νας ἀπὸ τῆς γηρείας αὐτοῦ, καθ' οὓς οὐδεμία ἠκούσθη πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τοῦ Κράτους καὶ τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας διαμαρτυρία αὐτοῦ καὶ ἐπιφύλαξις δικαίωματος ἐκκλήσεως ἐπὶ μείζονα Σύνοδον, ὡς οἱ Ἱεροὶ Κανόνες διακελεύονται, ἐξελέγην ἐγὼ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἔξω τοῦ Κράτους τέως εὐρισκόμενος καὶ ἀμέτοχος ὅλως τῶν ἐν τῷ Κράτει γενομένων καὶ ἀποκατεστάθην διὰ διατάγματος τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου.

Ἐνῶ δὲ τρίτον ἤδη ἔτος ἐκπληρῶ ἀκαταγνώστως, τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, τὰ τῆς διακονίας μου καθήκοντα, διατελῶν εἰς κανονικὴν ἐπικοινωνίαν μεθ' ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων Ἱεραρχῶν τῶν ἐντός τε καὶ ἐκτός τοῦ Βασιλείου, καλοῦμαι νὰ ἀπέλθω τῆς Ἐκκλησιαστικῆς θέσεώς μου. Καὶ καταβιβάζεται λοιπὸν τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπισκόπου ἀπὸ «οἰκονόμου μυστηρίων Θεοῦ» εἰς τὴν τάξιν τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων, τῶν διοριζομένων καὶ παυομένων κατὰ τὰς ἐφημέρους ἀνάγκας, καὶ ἀνατρέπεται τάξις Ἐκκλησιαστικῆ καὶ καταφρονοῦνται κανόνες Ἱεροὶ καὶ σύρειται ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν δίνην τῶν πολιτικῶν παθῶν καὶ διασαλεύεται ἡ κανονικὴ αὐτῆς σχέσις μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ σκανδαλίζονται αἱ συνειδήσεις αἱ χριστιανικαὶ διὰ τῆς διαχεομένης ἐπὶ τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν ἀμφιβολίας διὰ τὴν κανονικότητα τῶν θείων μυστηρίων καὶ τῶν ἀγιαστικῶν πράξεων.

Ἄλλ' ἄς μὴ γένηται ἀδικία τοιαύτη κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Μητρὸς Ἐκκλησίας διὰ χειρὸς εὐσεβεστάτης Βασιλίσσης, μηδ' ἄς λεχθῆ ὑπ' οὐδενός

ὅτι ἀντικανονικὸς Μητροπολίτης ἐκήδευσεν τὸν ἀειμνηστον Βασιλέα Ἀλέξανδρον καὶ μετ' ἀντικανονικοῦ Μητροπολίτου συνηύξατο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἡ Ὑμ. Εὐσεβειστάτη Μεγαλειότης. Ἀρκαὶ εἰς λόγος τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος, ὅπως κοπάσῃ τῶν παθῶν ἢ θύελλα καὶ εἰρηνεύσωσιν αἱ τεταραγμένα χριστιανικαὶ συνειδήσεις, ἃς σκανδαλίζει νῦν ὡς σκέψεις καὶ θὰ σκανδαλίξῃ ἔτι μᾶλλον ὡς γεγονὸς ἢ διὰ Βασιλικῆς ὑπογραφῆς ἀποκήρυξις τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἢ ἐν ὀνόματι αὐνοῦ τελεσθεισῶν μυστηριακῶν καὶ ἀγιαστικῶν πράξεων.

Δόξη Σοι, Μεγαλειοτάτη, Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν Σου καὶ πᾶσαν τὴν Βουλὴν Σου πληρώσαι.

Τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος

Διάπυρος πρὸς Θεὸν ἰκέτης καὶ εὐπειθέστατος Θεράπων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

3.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει :

1) τὸ ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1917 Β. διάταγμα ἐπεὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ περὶ συστάσεως τοῦ Εἰδικοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

2) τὸν κυρώσαντα τὸ διάταγμα τοῦτο νόμον τῆς 26 Αὐγούστου 1917 ὑπ' ἀριθ. 792,

3) τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τούτου περὶ καθαιρέσεως τῶν Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου καὶ Λαρίσης κ. Ἀρσενίου καὶ περὶ ἐκπτώ-

σεως και ἀργίας ἄλλων ἀρχιερέων τοῦ Βασιλείου.

4) Το Β. διάταγμα τῆς 11 Ἰουλίου 1917 περὶ συγκροτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νόμον,

5) τὸν ἀπὸ 29 Ἰουνίου 1850 Πατρ. αρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Τόμον,

6) τὰ ἄρθρα 2, 91, 27 καὶ 35 τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὰ ὅποια 1) οἱ ἀνωτέρω νόμοι καὶ τὰ διατάγματα καὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ Εἰδικοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως κατὰ τῶν Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν κ. Θεσσαλίας καὶ Λαρίσης κ. Ἀρσείου καὶ αἱ ἐναντίον ἄλλων ἀρχιερέων ποιναὶ ἐκπτώσεως καὶ ἀργίας εἰσὶν αὐτοδικαίως ἄκυροι, ὡς ἀντικείμεναι εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Καταστατικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νόμον καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἐπιρραΐσῃ παντάπασι τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Συνόδῳ θέσιν τῶν καταδικασθέντων ἀρχιερέων, 2) ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἰσχυόντων νόμων ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Δυνάμει τοῦ ἔδαφ. δ' τοῦ β' ἁρθροῦ τοῦ Β. διατάγματος τῆς 3 Ἀπριλίου 1833 περὶ ἀρμοδιότητος τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνήκει «ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν Συνοδικῶν Ἀρχῶν, ἡ ἐπιτήρησις εἰς τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν κατὰ συνέλειαν ἀποφάσεων», προϊάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαδεύσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τάδε:

Θεωροῦμεν ἀκύρους καὶ μὴ γενομένας τὰς κατα-

δικαστικῶς ἀποφάσεις τοῦ Εἰδικοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου περὶ καθαιρέσεως τῶν Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου καὶ Λαρίσης κ. Ἀρσενίου, καὶ περὶ ἐκπτώσεως καὶ ἀργίας τῶν Σ. Σ. Ἐπισκόπων κ. κ.: Φωκίδος Ἀμβροσίου, Κεφαλληνίας Δαμασκηνοῦ, Ἡλείας Δαμασκηνοῦ, Μεσσηνίας Μελετίου, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανοῦ, Πατρῶν Ἀντωνίου, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Δανιήλ, Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκοπίου, Καλαβρυτίων καὶ Αἰγιαλείας Τιμοθέου, Ἄρτης Σπυρίδωνος, Μονημβασίας καὶ Λακεδαίμονος Γερμανοῦ, Ἀργολίδος Ἀθανασίου, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Συνεοίου, Δημητριάδος Γερμανοῦ, Γυθείου καὶ Οἰτύλου Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Ἀμβροσίου, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Γαβριήλ, Δρυϊνουπόλεως Βασιλείου, Κορυτσᾶς Γερμανοῦ,

Παραγγέλλομεν τοὺς καθαιρεθέντας Μητροπολίτας καὶ τοὺς ἐκπτώτους καὶ ἀργοὺς γενομένους ἀρχιερεῖς τοῦ Βασιλείου, νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τοὺς Θρόνους αὐτῶν εἰς οὓς διετέλουν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐναντίον αὐτῶν καταδικαστικῶν ἀποφάσεων, καὶ ἀναλάβωσι τὰ κατὰ τὸν νόμον καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καθήκοντα αὐτῶν.

Καλοῦμεν συμφώνως πρὸς τὰ πρεσβεῖα τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτῶν τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ Βασιλείου, ἧτοι τὸν Μεσσηνίας κ. Μελέτιον, τὸν Ἀργολίδος κ. Ἀθανάσιον, τὸν Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανόν, καὶ τὸν Πατρῶν κ. Ἀντώνιον, ὅπως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Παν. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Θεο-

κλήτου ἀποτελέσῃσιν τὴν ΞΕ' Συνοδικὴν περίοδον
μέχρι τέλους Αὐγούστου 1921.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1920.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασιλομήτωρ Ἀντιβασιλίσα

Ο Λ Γ Α

Ὁ Ὑπουργὸς
Θ. Ζ Α Γ Μ Η Σ

4.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΠ.

Ἀριθ. $\frac{52846}{20491}$

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Νοεμβρίου 1920.

Πρὸς

τὸν Πανεπρότατον Μητροπολίτην
καὶ Μελέτιον Μεταξάκη

Γνωστοποιοῦμεν ὑμῖν, ὅτι διὰ Βασ. Διατάγματος δημοσιευθέντος χθὲς ἐν τῇ ἑφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως (φύλλον ὑπ' ἀριθ. 257) θεωρεῖται αὐτοδικαίως ἄκυρος ὡς ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀντικανονικὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰδικοῦ ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, δι' οὗ καθηρέθη ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος Μηνόπουλος, μηδὲν ἔπηρεάσασα τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ θέσιν αὐτοῦ, προσκαλεῖται δὲ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἐπανέλθῃ ἐκ τῆς Μονῆς Γοργοπηκόου ἐν ἣ διατελεῖ περιορισμένος, συνεπεῖα τῆς ρηθείσης καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἀναλάβῃ τὸν Μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀθηνῶν καὶ τὴν παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ συνταγματικὴν θέσιν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτοις ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προσκαλέσω τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα νὰ ἀποχωρήσῃ τοῦ μητρο-

πολιτικοῦ θρόνου καὶ ἐγκαταλείψη τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον, παραδίδουσα αὐτὸ μετὰ τῶν παραρτημάτων, τοῦ γραφείου, τοῦ ἀρχείου καὶ τῶν ἐπίπλων πρὸς τὸν πανοσιώτατον ἀρχιμανδρίτην τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν κ. Παρθένιον Λυμπερόπουλον.

Ὁ Ὑπουργὸς
Θεόδ. Ζαῆμης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθ. $\frac{3455}{2720}$

Ἀθῆναι 17 Νοεμβρίου 1920

Πρὸς

τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως

Ἡ διὰ πράξεως κυβερνητικῆς ἀπομάκρυνσις ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν διακονίας, ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀνάκλησις εἰς αὐτήν τοῦ ἐκκλησιαστικῶς καθαιρεθέντος ὄχι μόνον ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἀποτελεῖ ἀδικίαν καθ' ἡμῶν καὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἔχομεν δὲ ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ὑψώσωμεν κατ' αὐτῆς φωνὴν διαμαρτυρίας ἐν ὀνόματι τῶν καταπατουμένων Ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας νόμων, ἀλλὰ καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ἀρχῶν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν ὄλων τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν καὶ τοῦ ἡμετέρου Συνταγματικοῦ Πολιτεύματος. Διότι ὁ Μητροπολίτης Θεόκλητος, καταγγεληθεὶς ἐπὶ ἀντικανονικαῖς πράξεσιν, ἐδικάσθη ὑπὸ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, καιονικῶς σιγασθημένου,

ὡς τοιούτου, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ παρουσίας καὶ ἀπολογίας καὶ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀναγνωρισθέντος, καὶ δικαιοθεῖς κατεδικάσθη εἰς καθαίρεσιν ὄχι μόνον ἀπὸ τοῦ Θρόνου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἀρχερωσύνης, ἐδέχθη δὲ τὴν ἀπαγγελθεῖσαν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν καὶ συνεμορφώθη πρὸς αὐτήν, οὐδεμίαν ἔκτοτε τελέσας ἱεροπραξίαν, οὐδὲ ἐπιφιλάξας ἑαυτῷ οἰονδήποτε δικαίωμα ἐκκλήσεως ἐπὶ μείζον Δικαστήριον.

Διότι ἐκλήθημεν ἡμεῖς, ἀμέτοχοι ὅλως τῶν ἐν Ἑλλάδι γενομένων εἰς πλήρωσιν τοῦ ἀπὸ πενταμήνου χηρεύοντος Θρόνου, ψήφω μὲν τῆς Ἐκκλησίας, ἐγκρίσει δὲ τῆς Πολιτείας.

Διότι τὴν ἐκλογὴν ἡμῶν ἀνεγνώρισαν πάντες οἱ Ἱεράρχαι τοῦ Βασιλείου καὶ οἱ Ἀγιώτατοι Πατριάρχαι καὶ οἱ λοιποὶ Πρόεδροι τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς μεθ' ἡμῶν, ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατοιικῆς κοινωνίας.

Διότι οἱ Ἐπίσκοποι καθίστανται ἢ καθαιροῦνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς Πολιτείας τοῦ νὰ ἐγκρίνη τὴν ἐκλογὴν ἢ νὰ ἐπικυροῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς καθαιρέσεως εἶνε ἄπλοῦν δικαίωμα δημοσίας τάξεως.

Διότι ἡ διαταγὴ τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως καθηρημένος Ἐπίσκοπος, ἢ ἀπλῶς δι' ἀποφάσεως Ἐκκλησιαστικῆς τοῦ Θρόνου αὐτοῦ ἐκπεσὼν, ἐπαιέλθη εἰς τὸν Θρόνον αὐτοῦ ἀποτελεῖ τραῦμα καίριον κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς συμφύροισα τὰ δικαιώματα τοῦ Καίσαρος πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ συγ-

χρόνως ἀντίκειται πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς διεπούσας τὸς συγχρόνους φιλελευθέρως Πολιτείας, ὧν κύριον γνώρισμα εἶνε ὁ σεβασμὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου παντὸς ἐν τῷ Κράτει Θρησκευάτος.

Διότι εἶνε πρωτάκουστον Ἐπίσκοπος καθαιρεθεὶς ὑπὸ Συνόδου δεκατριῶν Ἐπισκόπων νὰ ἀναλάβῃ, ὑπὸ καθάρσειν διατελῶν, λειτουργικὰ καὶ ποιμαντορικὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα, διὰ τῆς τοιαύτης δὲ Κυβερνητικῆς πράξεως ἐξαπολύεται κατὰ τῆς Ἐκκλησίας κλύδων βαρῦς, ἐφ' ὅσον οὐδεὶς μὲν Ἐπίσκοπος, ἢ Πρεσβύτερος, ἢ Διάκονος σεβόμενος τοὺς Ἱεροῦς Νόμους τῆς Ἐκκλησίας θὰ θελήσῃ ποτὲ νὰ συλλειτουργήσῃ μετὰ καθηρημένου Ἐπισκόπου, οἱ δὲ τυχόν τῶν κανόνων ὀλιγορήσοντες δὲν θὰ ἐκφύγῃσι τάχιον ἢ βράδιον τὴν ὑπ' αὐτῶν τοῖς παραβάταις ἀπειλουμένην τιμωρίαν.

Διότι οἱ ἐφαρμοσθέντες εἰς τε τὴν καταδίκην καὶ τὴν ἐκλογὴν νόμοι στηρίζονται ἐπὶ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, τοῦ ὁποίου δὲν ἐγένετο ἀναστολή, ἀλλὰ καὶ ἐὰν πάντες οἱ νόμοι καὶ πᾶσαι αἱ πράξεις ἐσωτερικοῦ ἢ διεθνοῦς δικαίου τῆς ἐκπεσούσης Κυβερνήσεως ἐκηρύσσοντο ὡς μὴ γενόμεναι, πρᾶγμα ὅπερ εὐτυχῶς δὲν βλέπομεν γινόμενον, αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ πράξεις, ὡς στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ ἰδιαιτέρου δικαίου τῆς Ἐκκλησίας, εἶνε ἐλεγκτέαι μόνον κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο, ἐφ' ὅσῳ μάλιστα τὰ τῆς Πολιτείας πράγματα εὐρέθησαν ἐν ἀνωμαλίᾳ.

Διότι διὰ νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων θὰ ἔπρεπε νὰ κηρυχθῶσι πρότερον ἄκυροι ὅλαι αἱ πράξεις τῶν Πο-

λιτικῶν Δικαστηρίων, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσον ἐν αὐταῖς δὲν πρόκειται μόνον περὶ καθαρῶς πολιτειακῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ ἐλήφθησαν κατὰ ἀναστολὴν ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Διότι ἡ Ἐκκλησία, ἀκολουθοῦσα τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω», καὶ μὴ ἔχουσα δικαίωμα νὰ ἀποφαίνεται ποῖον καθεστῶς πολιτειακὸν εἶνε πολιτειακῶς νόμιμον καὶ ποῖον ἔκνομον, δὲν δύναται ἐν ταῖς πολιτικαῖς μεταβολαῖς νὰ κριθῆ εἰς τὰς ἀφορώσας τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῆς ζωὴν πράξεις, εἰ μὴ κατὰ τὸ κανονικὸν αὐτῆς δίκαιον.

Διαμαρτυρόμενοι διὰ πάντα ταῦτα κατὰ τῆς ἀφορώσεως τὸν Μητροπολιτικὸν Θρόνον Κυβερνητικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐπιφυλλάσσομεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς πᾶν κανονικὸν καὶ νόμιμον δικαίωμα μετὰ τὴν Κυβερνητικῆν βίαν ἀπὸ τῆς διακονίας ἡμῶν ἀπομάκρυνσιν, διαμαρτυρόμεθα ἐπίσης κατὰ τῆς ἀντικανονικῆς ἀποκαταστάσεως εἰς τοὺς θρόνους αὐτῶν τῶν ἀπ' αὐτῶν δι' ἀποφάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἐκβληθέντων καὶ τῆς συνετεία ταύτης ἀντικανονικῆς συνθέσεως τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Πᾶσαι αἱ πράξεις τῶν οὕτως ἀποκατασταθέντων Ἐπισκόπων, εἴτε ὡς Ἐπισκόπων ἀπλῶς, εἴτε ὡς μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἶνε κανονικῶς ἄκυροι, οἱ δὲ ἐργάται αὐτῶν καὶ συμπράκτορες ὑπόκεινται εἰς κανονικὰς εὐθύνas.

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος
Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

6.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθ. $\frac{3459}{2724}$

Ἀθήναι 17 Νοεμβρίου 1920

(Τηλεγραφικῶς)

Σεβασμιότατον Τοποτηρητὴν
Ἱερὰν Σύνοδον Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Κωνσταντινούπολι

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Θεοφρουρήτου Βασιλείου διὰ Διαταγμάτων Βασιλικῶν ἀπομακρύνει μὲν ἡμᾶς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου ἀνακαλεῖ δὲ εἰς αὐτὸν τὸν κανονικῶς καθηρημένον Θεόκλητον ἀποκαθιστᾷ δὲ ἄνευ οὐδεμιᾶς Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως τοὺς τῶν θρόνων αὐτῶν διὰ κανονικῆς ἀποφάσεως ἐκπεσόντας Ἐπισκόπους ἐν οἷς καὶ τὸν καθηρημένον Λαρίσης Ἀρσένιον καὶ συγκροτεῖ ἐξ αὐτῶν Ἱερὰν Σύνοδον ἀνατρέπουσα νόμους Ἱεροῦς καὶ ἐκ θεμελίων οἰοῦσα τὸ τῆς Ἐκκλησίας θεόδητον οἰκοδόμημα.

Διὰ βεβαίας ἔχομεν ἐλπίδος ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μήτηρ Ἐκκλησία ὀρέξει χεῖρα βοηθείας τοῖς καταπατουμένοις Ἱεροῖς κανόσιν, ὧν τὴν ἀκριβήτηρησιν ὑπέσχετο ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ζητήσασα καὶ ἐπιτυχοῦσι τὴν συγκρότησιν Αὐτοκεφάλου ἐν αὐτῇ Ἐκκλησίας. Περιττὸν καὶ ὑποδειξαι ἡλίκοι ἐξαι ἀντίκτυπον τὸ κακὸν τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας παράδειγμα ἐπεμβάσεως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐκκλησίας δίκαιον εἰς τὰς ὑπὸ Κυβερνήσεις ἄλλοεθνεῖς καὶ ἀλλοδόξους τελούσας Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας.

+ Ὁ Ἀθηῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

2.

Π ρ ο σ

την Ἱεράν Σύνοδον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχειου, τοὺς Ἀγιωτάτους Πατριάρχας καὶ λοιποὺς Προέδρους τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, τὴν κανονικὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἅπαντας τοὺς Σεβασμιωτάτους κανονικοὺς Ἱεράρχας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Μέγα ὑπῆρξε τὸ σκάνδαλον, τὸ προκληθὲν εἰς τὰς χριστιανικὰς συνειδήσεις ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ἀναθήματος, τῆς γενομένης κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1916, πρωτοβούλως μὲν ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοκλήτου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνοδικῶς τὴν Ἐκκλησίαν διοικούντων Ἐπισκόπων, κατὰ μίμησιν δὲ καὶ ὑπὸ πλείστων ἄλλων Ἱεραρχῶν. Ἐν τῇ μακρῶν Ἱστορίᾳ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν εἶχε σημειωθῆ ποτε παρομοία πράξις, ἐκινδύνευσε δὲ νὰ πιστεύσῃ ὁλόκληρος ἡ χριστιανωσύνη, ὅτι ἐν μέλος τοῦ σώματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπέστη τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐξειτράπη εἰς τύπους βεβήλους καὶ πράξεις ἀντιχριστιανικὰς. Διότι δὲν ἦτο μόνον αὐτὴ καθ' αὐτὴν τοῦ ἀναθήματος ἡ πράξις ἀξιοκατάκριτος, ὡς ἄντικρυς ἀντικειμένη τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Χριστοῦ, ὑφ' ἧς ἐντελλόμεθα «εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταραῖσθε», ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος τῆς τελέσεως, ἐφ' ᾧ οἱ ἐσύρθη ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν ποιμένων αὐτῆς εἰς ὀχλώδεις ταπεινὰς κινήσεις ἀνὰ τὰς πλατείας καὶ τοὺς ἀγρούς, ρίπτουσα λίθους ἀναθήματος καὶ αὐτὸ τοῦτο κορυβαντιῶσα.

Ὁ ἐξαγνισμὸς τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως καὶ

ἢ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποτριβῆ τοῦ μώμου τούτου ἦτο ἔργον δικαιοσύνης καὶ ἔργον ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὀφείλεται δὲ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Ἀθήνας ἐλθοῦσαν Κυβέρνησιν, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ χειροδικήσῃ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, φερομένη πρὸς αὐτὴν ὡς θριαμβεύσασα ἐπανάστασις, ἀλλ' ἐνθυμηθεῖσα ὅτι ὑπὲρ τὰ πρόσωπα τὰ ἐφήμερα ἴσταται τὸ τοῦ Χριστοῦ θεόδητον οἰκοδόμημα, ἢ αἰώνιος Μήτηρ Ἐκκλησία, ἐζήτησε νὰ θεραπεύσῃ τὴν πληγὴν καὶ νὰ ἄρῃ τὸ στίγμα, διὰ τῆς λειτουργίας αὐτῶν τούτων τῶν ἱερῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας νόμων.

Καὶ συνεκροτήθη λοιπὸν Δικαστήριον Ἐκκλησιαστικὸν κατὰ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατηγγέλθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ πάντες οἱ παραπεσόντες Ἱεράρχαι, ἵνα δικασθῶσιν οὐχὶ κατὰ τὸ τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ τὸ τῆς Ἐκκλησίας δίκαιον, διατάξεόν τινων μόνον χαρακτῆρος δικονομικοῦ, κατὰ τροποποίησιν ἢ συμπλήρωσιν ὑφισταμένων τοούτων διὰ νόμου ὑπὸ τῆς Πολιτείας ψηφισθεισῶν.

Ἐνώπιον λοιπὸν τοιούτου κανονικοῦ Δικαστηρίου, προεδρευομένου μὲν ὑπὸ τοῦ κατὰ βαθμὸν ἀνωτέρου ἐν τῷ Κράτει Ἀρχιερέως, τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ἀφοῦ δικαζόμενος ἦτο ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀποτελουμένου δὲ ἐκ δεκατριῶν Ἀρχιερέων, ἐκ τοῦ ὅλου Κράτους προερχομένων, ἀφοῦ οἱ ἔξω τῆς κατηγορίας ἀπολειφθέντες Ἐπίσκοποι τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας δὲν ἐπῆρ-
κουν εἰς συγκρότησιν κανονικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ δίκῃ Ἐπισκόπων, ἐκλήθησαν καὶ ἀπελογήθησαν οἱ

κατηγορούμενοι, ἐνὸς μόνου ἐκ τῶν τῆς Αὐτοκεφάλου, τοῦ Ἐπισκόπου Λαρίσσης, ἕως τέλους φυγοδικήσαντος.

Τὸ Δικαστήριον δὲ τοῦτο, ὅλην ἀπετέλεσαν ὑπὸ ἔποψιν προσωπικῆς συνθέσεως, οἱ διαπρεπέστεροι τῶν ἐν τῷ Κράτει Ἱεραρχῶν λόγῳ μορφώσεως καὶ δράσεως Ἐκκλησιαστικῆς, δικάσαν κατὰ τὸ Δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας, πολλοὺς μὲν τῶν κατηγορουμένων ἠθώωσεν, ἄλλους εἰς προσωρινὴν ἀργίαν ἀπὸ Ἱερατικῆς καὶ ποιμαντορικῆς διακονίας κατεδίκασεν, ἄλλους τῶν θρόνων αὐτῶν ἐκπτώτους ἐκήρυξε, δύο δὲ τούτων, τὸν Λαρίσσης Ἀρσένιον καὶ τὸν Ἀθηνῶν Θεόκλητον κατεδίκασεν εἰς καθαιρέσιν καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἀπογυμνώσαν αὐτοῖς «πανιὸς βαθμοῦ, τίτλου καὶ Ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας».

Οὕτως, διὰ πράξεως κανονικῆς τῆς Ἐκκλησίας, χηρεύσαντος τοῦ Μητροπολιτικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν, ἐκλήθημεν ἡμεῖς μετὰ πάντες ὅλους ἀπὸ τῆς χηρείας μῆνας, κανονικῇ ψήφῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐγκρίσει τῆς Πολιτείας, εἰς πλήρωσιν αὐτοῦ, ἐκλήθημεν δὲ ἔξωθεν τοῦ Κράτους ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως Κιτίου, ἀμέτοχοι ὅλως ὄντες τῶν ἐν τῷ Κράτει γενομένων, προτιμηθέντες ἴσως δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ἦμεν ξένοι καὶ πρὸς τοὺς δικασθέντας καὶ πρὸς τοὺς δικάσαντας. Εἰς τὴν ψῆφον δὲ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς φωνὴν Θεοῦ, ὑποκύπτοντες καὶ τὴν ἣν πρότερον ἐποιμαίνομεν Μητρόπολιν κανονικῶς παραιτησάμενοι, οὐδεμίαν εὐρομην μετὰ τὴν ἀπαγγελθεῖσαν τῷ Θεοκλήτῳ καταδίκην διαμαρτυρίαν πρὸς τὴν ἐν τῷ Κράτει Ἱεραρχίαν καὶ τὰς Ἀδελφούς Ὁρθοδόξους Ἐκ-

κλησίας, ἐπιφυλάσσουν τῷ καθαιρεθέντι δικαίωμα ἐκκλήσεως τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ μείζονα Σύνοδον ὡς οἱ Ἱεροὶ Κανόνες ὀρίζουσιν. Ἀναλαβόντες δὲ κανονικῶς τὴν διακονίαν ἡμῶν, διατελοῦμεν τρίτον ἤδη ἔτος ἐν κανονικῇ κοινωνίᾳ μετὰ τῶν Ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν Προέδρων τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ μετὰ πάντων τῶν ἐν τῷ Κράτει Ἱεραρχῶν, μεθ' ὧν εἶχομεν τὴν τιμὴν νὰ συνεργουργήσωμεν κατὰ τὴν Ἐθνικὴν Ἑορτήν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τῶν θρόνων αὐτῶν ἐκπεσόντες, ἀλλ' ἀκώλυτον τὴν Ἱερωσύνην ἔχοντες, διετέλεσαν μεθ' ἡμῶν εἰς κανονικὴν κοινωνίαν καθ' ὅλον τὸ τριετές διάστημα, οὐδενὸς αὐτῶν οὔτε πράξει οὔτε λόγῳ τὴν κανονικότητα τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν ἀμφισβητήσαντος.

Ἡδὴ ἡ συνταγματικῶς διαδεχθεῖσα τὴν πρὸ αὐτῆς Κυβέρνησις τοῦ Θεοφρονήτου Βασιλείου τολμᾷ, τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῆς χρωμένη, πρωτοφανῆ καὶ πρωτάκουστα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Προφάσει δηλονότι ἐπανορθώσεως τῶν κατ' αὐτὴν οὐχὶ νομίμως ὑπὸ τῆς προκατόχου γενομένων ἀνακαλεῖ τὰ ἐγκριτικὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως διατάγματα, τὰ κηρύξαντα ἐτελεστὰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀποκαθιστᾷ τοὺς Ἐπισκόπους εἰς τοὺς ἀφ' ὧν ἐκκλησιαστικῶς ἐξέλεσαν θρόνους, ὡς ἀνύπαρκτον θεωροῦσα καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἀρχιερωσύνης δύο ἐξ αὐτῶν καθαίρει, καὶ συγκροτεῖ Σύνοδον ἐκ τοιούτων Ἀρχιερέων πρὸς διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ δὲ ὁ Μητροπολιτικὸς θρόνος εὐρίσκεται πεπληρωμένος κηρύττει ἀνύπαρκτον τὴν ἐκλογὴν ἡμῶν, τὸ ἐξωτερικοῦ ὅλως καὶ

αὐτὸ τοῦτο δημοσίας τάξεως χαρακτῆρος ἀνεγνωρισμένον τῇ Πολιτείᾳ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πράξεων συγχέουσα πρὸς αὐτὴν τὴν οὐσίαν τῶν πράξεων τούτων, ὧν τὸ πραγματικὸν κῦρος ἀπορρεῖ ἀπὸ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Ἐκκλησίας νόμων.

Ἄλλὰ ποῦ τότε τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας τὸ πολιτειακῶς κεκυρωμένων διὰ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ; Ποῦ ἢ τῆς Ἐκκλησίας ἰδία κυριαρχία, ἣν ἀνεγνώρισαν ὅλαι αἱ Ἀρχαὶ καὶ Ἐξουσίαι, μεθ' ὧν ἦλθεν εἰς σχέσεις ἐν τῷ μακράῳ αὐτῆς βίῳ, μὴ ἐξαιρουμένων μηδὲ τῶν βαρβάρων καὶ τυραννικῶν καὶ ἦν ρητῶς ἀναγνωρίζει καὶ τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα ; Καὶ ἂν οὕτω φέρεται πρὸς Ἐκκλησίαν ὁμόφυλον καὶ ὁμόδοξον τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικόν, πῶς θὰ ἀξιῶσσοι σεβασμὸν πρὸς τὸ δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας τὰ τμήματα αὐτῆς τὰ εὐρισκόμενα ὑπὸ Κυβερνήσεις ἀλλοδόξους καὶ ἄλλοεθνεῖς ;

Καὶ πρότερον ἢ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει Ἐκκλησία ὑπέφερε δεινά, ἐστερημένη τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας, ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἀγομένη δὲ καὶ φερομένη ὑπὸ τῶν ὀρέξεων τῶν Κυβερτῶντων, προσχήματα μόνον τηροῦσα κανονικῆς διοικήσεως, ὡς διὰ τοῦ ὑπομνήματος ἡμῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον πρὸ ἐνὸς καὶ πλέον ἔτους ἐβροντοφωνήσαμεν καὶ τὴν διόρθωσιν ὑπεδείξαμεν, νῦν δὲ καταργοῦνται πλέον καὶ αὐτὰ τὰ προσχήματα καὶ θρηνοῦμεν οὐχὶ μόνον διὰ τὰς αὐθαιρεσίας τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν πνεύματος Ἐκκλησιαστικοῦ ἐν αὐ-

ταῖς ταῖς τάξεσι τοῦ Κλήρου. Διότι οἱ μὲν Ἱερεῖς, ἵνα φανῶσιν ἀρεστοὶ τοῖς ἰσχυροῖς τῆς ἡμέρας, ἔσπευσαν καὶ τὸς Κυβερνητικὰς προλαμβάνοντες ἀποφάσεις νὰ μνημονεύωσιν ἐπ' Ἐκκλησίας τοῦ ἐκκλησιαστικῶς πάσης ἱερατικῆς ἐξουσίας καὶ ιδιότητος γεγυμνωμένου Θεοκλήτου, οἱ δὲ ἐκπεσόντες ἀλλ' ἀκώλυτον τὴν Ἱερωσύνην ἔχοντες Ἀρχιερεῖς, τῷ αὐτῷ δουλεύοντες πνεύματι, ἐδέχθησαν τὴν διὰ Βασιλικῷ μόνον Διατάγματος ἀποκατάστασιν, ὡς Κυβερνητικοὶ τινες ὑπάλληλοι, κατὰ τὰς ἐφημέρους ἀνάγκας διοριζόμενοι καὶ πανόμενοι.

Ποία δὲ εἶνε τῶν τολμηθέντων τούτων ἡ δικαιολογία; Πρῶτον μὲν ὅτι καθεστῶτος ἀντισυνταγματικοῦ ἦσαν οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα τὰ ἐφαρμοσθέντα εἰς τὰς δίκας καὶ τὴν ἐκλογήν, ἔπειτα δὲ ὅτι δὲν ἀναφέρεται τάχα εἰς τοὺς κανόνας ὡς ποινὴ ἢ ἐκπτώσις. Τίνα σχέσιν ὁμως ἔχει ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη κρίσις τῆς νῦν Κυβερνήσεως περὶ τοῦ πολιτικοῦ χαρακτήρος τῆς προκατόχου πρὸς πράξεις Ἐκκλησιαστικὰς, θεμελιουμένας ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας; Ἐποῦ ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐλέγῃ τὴν συνταγματικότητα τῶν πράξεων τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ ποίαν λογικὴν ἢ Κυβερνητικὴν εὐθύνη ἐπιρρίπτεται κατὰ τῆς Ἐκκλησίας; Μήπως ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ ἢ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ τὰ τῆς Πολιτείας εὐρέθησαν ἐν ἀνωμαλίᾳ; Ὅταν ὁμως αἱ μὲν ἀποφάσεις τῶν Πολιτικῶν Δικαστηρίων καὶ τόσαι καὶ τόσαι ἄλλαι πράξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου καὶ πᾶσαι αἱ πράξεις τοῦ διεθνοῦς δικαίου τῆς προκατόχου Κυ-

βερνήσεως αναγνωρίζονται ἔγκυροι καὶ σεβαστὰ τὰ ἀπ' αὐτῶν κεκτημένα δικαιώματα, πῶς ἀνατρέπονται ἄρδην τῆς Ἐκκλησίας μόνον αἱ πράξεις, αἱ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἀντλοῦσαι ἀπὸ τοῦ ἰδιαίτερου δικαίου τῆς Ἐκκλησίας;

Ὅσον δὲ διὰ τὸς τυχὸν κανονικὰς παρατυπίας, ποῖος ἄλλος εἶνε ἀρμόδιος νὰ ἐλέγξῃ ταύτας ἢ αὐτὴ ἢ Ἐκκλησία; Δὲν ὑφίσταται, λέγουσι, κανονικὴ ποιὴ ἐκπτώσεως ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἐπίσκοποι ἐπανερχονται αὐτοδικαίως εἰς τοὺς θρόνους αὐτῶν. Τότε ὅμως διατὶ καὶ οἱ καθαιρεθέντες θεωροῦνται ὡς μὴ καθαιρεθέντες καὶ καλοῦνται καὶ αὐτοὶ εἰς ποιμαντορικὴν διακονίαν, καὶ ἐκδίδονται διὰ τῆς Ἀστυνομίας διαταγαὶ ὅπως ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ Μητροπολίτου μνημονεύηται ὁ ὑπὸ καθάρσει διατελῶν; Διότι καὶ ἂν θελήσωσι νὰ καταρτίσωσι βραδύτερον δῆθεν κανονικὰ δικαστήρια, γεγονὸς εἶνε ὅτι ἡμεῖς ἐξεβλήθημεν κυβερνητικῇ βίᾳ τῆς διακονίας ἡμῶν, ἐκλήθη δὲ ἐπὶ τὴν ποιμαντορίαν τῆς Ἐκκλησίας καθηρημένος καὶ ἔστερημένος παντὸς ἱερατικοῦ βαθμοῦ, τίτλου καὶ Ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας. Ὅτι δὲ ἢ ποινὴ τῆς ἐκπτώσεως εἶνε κανονικὴ ὅσον καὶ ἢ τῆς καθαιρέσεως, δεικνύει μὲν ἢ λογικὴ ἢ ἀναγνωρίζουσα ὅτι εἰς τὸ ὅλον περιλαμβάνεται καὶ τὸ μέρος, δεικνύει δὲ καὶ ἢ Ἱστορία, ὅχι μόνον τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πάντων τῶν αἰώνων, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἐν Ἑλλάδι Αὐτοκεφάλου. Διότι οἱ ἐπὶ σιμωνίᾳ ἄλλοτε κριθέντες Ἐπίσκοποι εἰς ταύτην ἀκριβῶς τὴν ποινὴν κατεδικάσθησαν, ἐκπῶτοι τῶν θρόνων, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς Ἱερατικῆς ἀξίας, κη-

ρυχθέντες. "Οι δὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως οὐδὲν ἐκπροσωπεῖ τὸ οὐσιῶδες, μαρτυρεῖ μὲν ἢ σύγκρισις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων πρὸς τὰ Πολιτικά, τῶν ὁποίων τὰς ἀποφάσεις οὐδὲν διάταγμα δύναται νὰ ἐκμηδενίσῃ, μόνον δὲ διάταγμα χάριτος ἐγχορεῖ, μαρτυρεῖ δὲ καὶ προηγούμενον, τὸ ἐπὶ Θεοκλήτου, ὅστις τῷ 1905 εὑρεθεὶς πρὸ ἀπροθυμίας τῆς Κυβερνήσεως τοῦ νὰ κηρύξῃ ἐκτελεστὴν τὴν περὶ καθαιρέσεως τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς Πεντέλης Ἱεροθέου συνοδικὴν ἀπόφασιν, ὑπεχρέωσε τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἀπόφασιν, διὰ τῆς ἀπειλῆς, ὅτι θὰ κατήγγελε πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τὴν ἀρνητικὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀλόπειραν καταπατήσεως τῶν νόμων τῆς Ἐκκλησίας.

Προδήλου λοιπὸν ὄντος, ὅτι διὰ τῶν ἄρτι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πεπραγμένων συνεχύθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ Καίσαρος ματὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ, ἀναφερόμεθα πρὸς τοὺς Ποιμένους τῆς Ἐκκλησίας καὶ καλοῖμεν αὐτοὺς εἰς ἄμιναν οὐχὶ ὑπὲρ προσώπων ἑφημέρων ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας νόμων, ὑπὸ τῆς Πολιτείας καταπατουμένων, ὑπομνήσκοντες τὴν εὐθύνην, ἣν ὑπέχομεν ἐνώπιον τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ, ἐὰν σιωπῶντες ἀφῶμεν ἀδιαμαρτυρήτως τὴν Ἐκκλησίαν νὰ γίνῃ ὄργανον εὐτελὲς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐκάστοτε ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας ἄνευ ἰδίων νόμων ταῦτόν εἰπεῖν ἄνευ ἐσωτερικῆς ζωῆς. Ἡμεῖς καὶ πρὸ τῆς παύσεως ἡμῶν καὶ ἐπὶ τῇ παύσει διεμαρτυρήθη-

μεν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τολμήματα, διαμαρτυρόμεθα δὲ διὰ τῆς παρουσίας καὶ πρὸς ἅπασαν τὴν ἐν ἰῶ Κράτει κανονικὴν Ἱεραρχίαν καὶ πρὸς τὰς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, ἰδιαίτατα πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἣτις στέρξασα τὴν Ἱδρυσιν Αὐτοκεφάλου ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἔθετο ὡς ὄρον ἀπαράβατον τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας νόμων, καθιστιῶμεν δὲ ὑπευθύνους ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας πάντας τοὺς κληρικούς οἵτινες θὰ ἀποδειχθῶσι μέτοχοι τῶν ἐκνόμων τούτων καὶ ἀντικανονικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων.

Ὁ οὐράνιος τῆς Ἐκκλησίας Ἀρχηγός, ὁ ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ὀρθῆς πρὸς Αὐτὸν πίστεως τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ οἰκοδομήσας καὶ εἰπὼν «καὶ πύλαι Ἰερουσὸν κατισχύσουσιν αὐτῆς» Αὐτὸς κρατήσκειν ἀσάλευτον καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι τμήμα αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ πνεύματος τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀθηνῶν τῇ 17 Νοεμβρίου 1920
† *Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ*

•

Πρὸς

τὸν Κλῆρον καὶ τὸν Λαὸν τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

Διαταγῇ τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας, ἐτέθησαν εἰς ἀργίαν τὰ ποιμαντορικά μου καθήκοντα καὶ δικαιώματα. Ὑποτάξας τὸ σῶμα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κράτους, ἀρνοῦμαι εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ διοικῆ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶνε κρατικοὶ

ὑπάλληλοι διοριζόμενοι καὶ παυόμενοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὄντες «οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ» ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας λαμβάνουσι τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν δ' ὑπὸ τῆς χειροτονίας καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας στεροῦνται αὐτὴν διὰ τῆς καθαιρέσεως.

Τὰ νῦν κατα τῆς Ἐκκλησίας τολμηθέντα εἶνε πρωτοφανῆ καὶ πρωτάκουστα. Ἐπίσκοποι ὑπὸ Ἐπισκόπων ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν καθαιρεθέντες ἐπανέρχονται εἰς αὐτοὺς διὰ Β. Διατάγματος καὶ ἄλλοι ὄχι μόνον τοῦ θρόνου ἀλλὰ καὶ τῆς ἱερωσύνης καθαιρεθέντες ἐπανέρχονται καὶ εἰς τὴν Ἱερωσύνην καὶ εἰς τὸν θρόνον διὰ Β. Διατάγματος καὶ συγκροτεῖται ἐξ αὐτῶν Σύνοδος πρὸς διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ διατάσσονται οἱ Ἱερεῖς νὰ τελῶσι τὰ μυστήρια ἐξ ὀνόματος Ἐπισκόπων καθηρημένων ἐκδιόκεται δὲ βία τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὁ κανονικὸς Μητροπολίτης.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν πλέον Ἐκκλησία ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς ἱεροὺς αὐτῆς νόμους κυβερνωμένη. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κράτους συνεχώνευσε τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ Καίσαρος. Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Ἱερεῖς τελοῦσιν ἤδη τὰ μυστήρια ἐξ ὀνόματος τῆς ἐξουσίας τοῦ Κράτους. Ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν μακροαῖωνα βίον της ἐδώχθη πολλάκις, ἀλλ' οὐδέποτε ὁ διωγμὸς ἔφθασε μέχρι τοῦ νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς αὐτὴν Ἐπίσκοποι καθηρημένοι.

Ἄλλ' ὁ Χριστὸς δὲν θὰ ἀφήσῃ ἀπροσιάτετον τὴν Ἐκκλησίαν Του· διότι Αὐτὸς εἶπε τὸ «Καὶ πύλαι Ἰδου οὐ κατισχύσουσιν Αὐτῆς».

Εἶη ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ἡ χάρις τοῦ Κυρίου,

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Νοεμβρίου 1920.

† Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1920 Ἡμέτερον διάταγμα καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2752 τῆς 27 Νοεμβρίου 1920 πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τὰς :

Καλοῦμεν πάντας τοὺς κανονικοὺς καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπισκόπους τῆς Ἀὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα συνέλθωσιν ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ παρὰ τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τὴν 3 Δεκεμβρίου ἔ. ἔ., ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀρχαιοτέρου, ἵνα ἐκφέρωσι τὴν γνώμην των, ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως, περὶ τῶν συντελεσθέντων ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος δι' ἐκδόσεως ἀκύρων καὶ ἀντικανονικῶν νόμων καὶ συγκροτήσεως ἀντικανονικῶν δικαστηρίων, αἵτινα διὰ τῶν ἀκύρων ἀποφάσεων αὐτῶν διέσεισαν καὶ συνετάραξαν τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐσκανδάλισαν τὸ ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν πλήρωμα, οὐχὶ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἔξω αὐτῆς, τὴν δὲ γνώμην αὐτῆς νὰ ἀνακοινώσῃ ἐπισημῶς πρὸς τὰς ἔξω τῆς Ἑλλάδος ὀρθόδοξους Ἐκκλησίας πρὸς πληροφориαν αὐτῶν περὶ τῆς θείᾳ συνάρσει ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ ἁρμονίας ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ

τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1920.

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασιλομήτωρ Ἀντιβασίλισσα

Ο Λ Γ Α

Ὁ Ὑπουργὸς
Θ. ΖΑΪΜΗΣ

Πρὸς

τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἱεραρχῶν τὴν συνερχομένην ἐν τῷ Ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἀποστόλου Ἀδρέου ἐν Ἀθήναις.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Κατὰ τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα τῆς 30 Νοεμβρίου 1920 ἐκλήθητε «πάντες οἱ κανονικοὶ καὶ ἐν ἐνεργείᾳ Ἐπίσκοποι», ἵνα συνελθόντες ἐκφέρητε τὴν γνώμην ὑμῶν «περὶ τῶν συντελεσθέντων ἐπ' ἐσχάτων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος δι' ἐκδόσεως ἀκύρων καὶ ἀντικανονικῶν νόμων καὶ συγκροτήσεως ἀντικανονικῶν δικαστηρίων, αἵτινα διὰ τῶν ἀκύρων ἀποφάσεων αὐτῶν διέσεισαν καὶ συνετάραξαν τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας»· καλεῖσθε δὲ τὴν γνώμην ὑμῶν νὰ ἀνακοινώσητε ἐπισήμως πρὸς τοὺς ἔξω τῆς Ἑλλάδος Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας «πρὸς πληροφορίαν αὐτῶν περὶ τῆς θείας συνάρσει ἀποκαταστάσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ ἁρμονίας ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις».

Τὸ Διάταγμα τοῦτο, Σεβασμιώτατοι, ἀποτελεῖ νέον τραῦμα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀνάλογον πρὸς ἐκεῖνο,

τὸ ὁποῖον κατηνέχθη κατ' αὐτῆς διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 16 Νοεμβρίου 1920.

α') Διότι ἀναφερόμενον εἰς τὸ διάταγμα τῆς 16 Νοεμβρίου τὸ ὁποῖον ὠνόμασε Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν ὑπὸ καθάρσειν διατελοῦντα Θεόκλητον καὶ μέλη συνοδικὰ τρεῖς πρῶην Ἐπισκόπους καὶ ἐπὶ πλέον τὸν ὑπὸ καθάρσειν διατελοῦντα Λαρίσσης Ἀρσένιον κανονικὸν Ἐπίσκοπον καὶ ἄλλους πρῶην Ἐπισκόπους ὡς κανονικοὺς ἐν ἐνεργείᾳ Ἐπισκόπους, ὑποχρεοῖ τοὺς ὄντως κανονικοὺς Ἐπισκόπους νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπίσημον Ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ καθηρημένων νὰ συνεδριάσωσι δὲ ὡς κανονικὴ Ἐπισκόπων Σύνοδος μετὰ πρῶην Ἐπισκόπων.

β') Διότι ὑποχρεοῖ κανονικοὺς Ἐπισκόπους νὰ ἀναγνωρίσωσι διὰ τῆς συνεδρίας ὡς κανονικὴν τὴν ἀφ' ἧς ἡ πρότασις Σύνοδον ἐνῶ ἡ Σύνοδος αὕτη ὡς περιλαμβάνουσα ὡς μέλη αὐτῆς τρεῖς πρῶην Ἐπισκόπους καὶ ἀναλαβοῦσα καθήκοντα διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Πρόεδρον τὸν καθηρημένον Θεόκλητον δὲν ἔχει κανονικὴν τὴν ὑπόστασιν.

γ') Διότι καλεῖ τὴν κανονικὴν Ἱεραρχίαν ὄχι νὰ ἀποφασίσῃ καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα κυριαρχικὸν καὶ κατὰ τοὺς κανόνας καὶ κατὰ τὸ Σύνταγμα ἐπὶ τῶν ἀναφνεύτων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων ἐλευθέρως διασκεπτομένη ἀλλὰ μὲ ὠρισμένον ἐκ τῶν προτέρων σκοπὸν νὰ δεχθῆ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, οἷ εἶνε ἄκυροι αἱ ἀποφάσεις τῶν συγκροτηθέντων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων.

δ') Διότι ζητεῖ νὰ παρουσιάσῃ τοὺς Ἱεράρχας ἀνευ σταθερᾶς γνώμης ἐπὶ ζητημάτων θρησκευτικῶν, ἐφ'

ὅσον πάντες οἱ συγκαλούμενοι Ἱεράρχαι ἔχουν ἤδη κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον ἐκπέφρασμένην τὴν ἑαυτῶν γνώμην διὰ τὴν κτινονικότητα τοῦ δικαστηρίου καὶ τὴν ἀντικανονικότητα τῆς δικασθείσης πράξεως, οἱ μὲν ὡς δικασταὶ εἰς τὸ δικαστήριον προεδρεύσαντες, οἱ δὲ ὡς ὑπόδικοι ἐνώπιον αὐτοῦ παραστάντες καὶ ἀπολογηθέντες καὶ δικαιοσύνην παρ' αὐτοῦ αἰτησάμενοι καὶ πρὸς τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν συμμορφωθέντες.

ε') Διότι ἀξιοῖ νὰ ἀνακοινωθῇ εἰς τὰς Ἀγίας Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὅτι ἀποκατέστη ἡ Ἐκκλησιαστικὴ τάξις καὶ ἁρμονία, ἐνῶ διὰ τῶν κυβερνητικῶν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας πράξεων, ἀνετράπη ἡ Ἐκκλησιαστικὴ τάξις, κατεφρονήθη τὸ τῆς Ἐκκλησίας Δίκαιον, συνεχύθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Καίσαρος, περιήλθον τὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἀδιέξοδον.

Ἄλλὰ μὴ γένοιτο νὰ ἀποδειχθῇ ἡ Ἐκκλησία συνένοχος τῆς Πολιτείας εἰς πράξεις καὶ ἐνεργείας τόσον ἀτεκκλησιαστικὰς. Ὑπάρχει τις θεωρῶν ἑαυτὸν ἠδικημένον ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων; Ἔχει νόμους ἡ Ἐκκλησία. Κατ' αὐτοὺς ἄς ζητήσῃ τὸ δίκαιον. Δὲν ἔχετε οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν περὶ ἐκκλησιαστικῶν διασκεπτόμενοι νὰ ἀκολουθήσητε τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁδηγὸς τῶν σκέψεων καὶ τῶν πράξεων ὑμῶν ὀφείλουσι νὰ ᾔησι οἱ Ἱεροὶ κανόνες, ὧν τὴν τήρησιν ὑπεσχέθητε τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν χειροτονίαν ὑμῶν ὡς ὄρον ἀναλήψεως τῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας.

Καὶ οἱ κανόνες ἐν τῷ προκειμένῳ ζητήματι εἶνε

σαφείς καὶ παρερμηνείας ἀνεπίδεκτοι. «Εἴ τις καθη-
ρημένῳ κληρικῶς ὢν κληρικῶ συνεύξοτο καθαιρεῖσθαι
καὶ αὐτός» ὁρίζει ὁ ΙΑ΄ ἀποστολικός. «Εἴ τις Ἐπί-
σκοπος ὑπὸ Συνόδου καθαιρεθεῖς (ὁρίζει ὁ Δ΄ τῆς ἐν
Ἄντιοχείᾳ) . . . τολμήσειέ τι πράξει τῆς λειτουργίας
. . . μηκέτι ἐξὸν εἶναι αὐτῷ, μηδὲ ἐν ἑτέρῳ Συνόδῳ
ἐλπίδα ἀποκαταστάσεως μήτε ἀπολογίας χώραν ἔχειν,
ἀλλὰ καὶ τοὺς κοινωνοῦντας αὐτῷ πάντα ἀποβάλε-
σθαι τῆς Ἐκκλησίας» καὶ ὁμοῦς ὁ Θεοκλήτος ποιμαί-
νει ἤδη ἐπιτροπικῶς τὴν δῆθεν Ἐπισκοπὴν αὐτοῦ
καὶ οἱ εἰς Σύνοδον διοικοῦσαν συγκροτηθέντες ἀνέ-
λαβον τὰ καθήκοντα αὐτῶν ὡς μελῶν Συνόδου ὑπὸ
τοῦ Θεοκλήτου Προεδρευομένης. «Εἴ τις Ἐπίσκο-
πος ὑπὸ Συνόδου καθαιρεθεῖς, ἐπαναλαμβάνει σα-
φέστερον ὁ ΙΒ΄ τῆς αὐτῆς Συνόδου, ἐνοχλῆσαι τολ-
μήσεις τὰς βασιλέως ἀκοάς, δεῖον ἐπὶ μείζονα ἐπισκό-
πων Σύνοδον τρέπεσθαι, καὶ ἃ νομίζει δίκαια ἔχειν
προσαναφέρειν πλείοσιν Ἐπισκόποις καὶ τὴν παρ'
αὐτῶν ἐξέτασίν τε καὶ ἐπίκρισιν ἐκδέχεσθαι . . . τοῦ-
τον μηδεμιᾶς συγγνώμης ἀξιοῦσθαι μηδὲ χώραν ἀπο-
λογίας ἔχειν μηδὲ ἐλπίδα μελλούσης ἀποκαταστάσεως
προσδοκᾶν». Καὶ ὁμοῦς Ἐπίσκοποι ὑπὸ Συνόδου
Ἐπισκόπων τῶν θρόνων αὐτῶν καθαιρεθέντες, δύο
δὲ καὶ τῆς Ἱερωσύνης, κατέχουσιν ἤδη τοὺς θρόνους
αὐτῶν ἐκ βασιλικῆς διαταγῆς καὶ θεωροῦσιν ἑαυτοὺς
κανονικοὺς ποιμένας, μὴ ἐννοοῦντες ὅτι τὸ νέον
κρίμα ἐνῷ ἤδη εὗρισκονται εἶνε βαρύτερον ἀσυγκρί-
τως τοῦ δι' ὄπερ πρότερον ἐδικάσθησαν, ἐφ' ὅσον
ἡ νέα αὕτη παράβασις χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ ΞΕ΄
τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου ρητῶς ὡς «ἀναίσχυντος

ἀνησυχία» καὶ πόλεμος κατὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, ἐξ οὗ καὶ τὸ αὐστηρὸν τῆς τιμωρίας.¹⁰⁾

Ὡς βλέπετε λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ Σεβασμοὶ κανονικοὶ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τῶν εἰρημένων κανόνων, εἰς οὓς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν καὶ ἄλλους οὐχὶ ὀλιγώτερον κατηγορηματικούς, τὰ ἕως τοῦδε γενόμενα ἀποτελοῦσιν οὐχὶ τάξεως ἐκκλησιαστικῆς ἀποκατάστασιν ἀλλὰ σύγχυσιν πρωτοφανῆ καὶ ἐπιπλοκὴν, ἐπὶ τὰ χεῖρω ὄλονέν μέλλουσαν νὰ χωρῆ, ἐὰν διὰ στροφῆς γενναίας δὲν ὠδηγήσητε τὸ δημιουργηθὲν Ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα εἰς τὴν κανονικὴν ὁδόν, τὴν τῆς συγκλήσεως τῆς «Μεῖζονος Συνόδου», ἣν οἱ ἱεροὶ κανόνες προβιέπουσι, μεῖζονος κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συνέδρων, μεῖζονος κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου, μεῖζονος κατὰ τὸ κῆρος ἐν σχέσει πρὸς τὴν προηγουμένην. Μόνον τοιαύτη «Μεῖζων Σύνοδος», εἰς ἣν δὲν ἔχουσι θέσιν οἱ τῆς προηγουμένης μετασχόντες ὡς δικασταί, ἥκιστα δὲ πάντων οἱ ὑπ' αὐτῆς δικασθέντες Ἐπίσκοποι, εἴνε ἡ μόνη κανονικὴ Ἀρχὴ ἣτις ἔχει ἐξουσίαν νὰ ἀποδώσῃ τὸ ἀνήκον ἐκάστῳ καὶ νὰ θεραπεύσῃ ὀριστικῶς καὶ μόνιμως τὰς ἀνοιγείσας εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας πληγὰς.

Κατευθῆναι Κύριος τὰς σκέψεις ὑμῶν καὶ τὰς ἐνεργείας πρὸς πᾶν ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον ἐνώπιον Αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις 2 Δεκεμβρίου 1920.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

II.

Η ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

(Γνωμοδοτήσεις ειδικού)

Α' Τὸ Δικαστήριον ἤτο κανονικόν

α') Ἀποτελεῖτο ἐκ πλέον τῶν 12 Ἐπισκόπων, ὡς ὀρίζει ὁ ΙΒ' κανὼν τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου.

β') Ἐκλήθη ὑπὸ Συνόδου ἐκ κανονικῶν Ἐπισκόπων συγκροτουμένης. Ἡ διάταξις τοῦ Καταστατικοῦ περὶ συγκροτήσεως αὐτῆς κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας εἶνε νομικὴ διάταξις καὶ ὄχι κανονικὴ ἀπαίτησις, καὶ ἡ νομικὴ αὕτη διάταξις ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ συγγροτήσαντος τὴν Σύνοδον νόμου. Οὔτε ἡ Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων καταρτίζεται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν πρεσβείων τῆς χειροτονίας, ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ ἀριστίνδην εἶνε καὶ ἐκεῖ ἐν εὐρυμάτῃ χρήσει.

γ') Ἡ μετοχὴ εἰς τὸ Δικαστήριον ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου βασιζέται κανονικῶς ἐπὶ τῶν κανόνων ΙΔ' τῆς Ἀντιοχείας καὶ Γ' τῆς Σαρδικῆς. Ὁ πρῶτος λέγει ὅτι ἐν περιπτώσει ἀνάγκης Ἐκκλησίας τινὸς καλοῦνται Ἐπίσκοποι ἐκ γειτνιαζούσης Ἐκκλησίας πρὸς συμπλήρωσιν κανονικοῦ Δικαστηρίου. Ὁ δεύτερος λέγει ὅτι Ἐπίσκοποι ἄλλης Ἐκκλησίας δύνανται νὰ μετέχωσι Συνόδου ἄλλης Ἐκκλησίας οὐχὶ αὐτόκλητοι, ἀλλὰ καλούμενοι ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς ἄλλης ταύτης Ἐκκλησίας, ὅπως ἀκριβῶς συνέβη εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Ἡ ἀδεια τοῦ Πατριαρχείου, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει οὐδὲ νύξιν εἰς τοὺς δύο τούτους κανόνας, δὲν ἀποτελεῖ οὐσιῶδες στοιχεῖον ἐπὶ

πλέον ὅμως ἢ ἄδεια ὑφίσταται ἐφ' ὅσον δὲν ἐνέστη μὲν τὸ Πατριαρχεῖον ἐδόθη δὲ τοιαύτη διὰ τὸ δεύτερον Δικαστήριον.

Β') Αἱ ἀποφάσεις ἦσαν κανονικαὶ

α') Τὸ Δικαστήριον ἐξέδωκε ταύτας ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας του ἐνεργοῦν.

β') Ἐτηρήθησαν ὅλοι οἱ κανονικοὶ δικονομικοὶ τύποι, ἀνακρίσεις, κλητεύσεις, ἀπολογίαι.

γ') Τὰ δικασθέντα παραπτώματα ἦσαν τοῦ κύκλου τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου.

δ') Αἱ ἐπιβληθεῖσαι τιμωρίαι ἦσαν αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ ἔκπτωσις ἐκ τοῦ Θρόνου δὲν εἶνε κανονικὴ ποινὴ εἶνε ἀστήρικτος. Τὸ μὲν διότι ἡ ἔκπτωσις εἶνε μέρος τῆς καθαιρέσεως ἠδύνατο δὲ νὰ ὀνομασθῇ καὶ καθαιρέσεις ἐκ τοῦ Θρόνου ἐν διακρίσει ἀπὸ τῆς καθαιρέσεως τοῦ τε Θρόνου καὶ τῆς Ἱερατικῆς ἀξίας, τοῦτο δὲ διότι ὑπάρχουν ἄπειρα παραδείγματα τοιαύτης Ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας ὄλων τῶν αἰώνων, εἰδικότερον διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν ὑπάρχει τὸ παράδειγμα τῆς ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1877 ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἣτις τοὺς ἐπισιμωνίᾳ δικασθέντας τρεῖς Ἐπισκόπους, Πατρῶν Ἀβέρκιον, Κεφαλληνίας Σπυρίδωνα, Μεσσηνίας Στέφανον ἐκήρυξεν ἐκπτώτους τῶν Θρόνων οὐχὲ δὲ καὶ τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Γ') Οἱ ἀναλαβόντες τὰς ἐδρας των Ἐπίσκοποι κατέχουσι αὐτὰς ἀντικανονικῶς καὶ εὐρίσκονται ἐν νέᾳ κανονικῇ παραβάσει.

α') Κατέλαβον αὐτὰς ἐκ διαταγῆς κοσμικῶν ἀρχόν-

των. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Λ' ἀποστολικὸν κανόνα «εἴ τις Ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος δι' αὐτῶν ἐγκρατῆς Ἐκκλησίας γένοιτο καθαιρεῖσθαι καὶ ἀφοριζέσθαι καὶ οἱ κοινονοῦντες αὐτῷ πάντες». Τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Γ' τῆς Ζης Οἰκουμενικῆς.

β') Διὰ τὰ ἐπανέλθωσιν εἰς αὐτὰς προσέφυγον εἰς τὴν Κρατικὴν ἐξουσίαν, ἐνῶ ἐὰν ἐνόμιζον ἑαυτοὺς ἡδικημένους ὄφειλον τὰ τραπῶσιν ἐπὶ μείζονα Σύνοδον. Παρέβησαν ἐπομένως τὸν ΙΒ' τῆς Ἀντιοχείας λέγοντα· «Εἴ τις Ἐπίσκοπος ὑπὸ Συνόδου καθαιρεθεὶς ἐνοχλήσαι τολμήσειε τὰς Βασιλέως ἀκοάς, δεόν ἐπὶ μείζονα Ἐπισκόπων Σύνοδον τρέπεσθαι, καὶ ἃ νομίζει δίκαια ἔχειν προσαναφέρειν πλείωσιν Ἐπισκόποις καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἐξέτασιν τε καὶ κρίσιν ἐκδέχεσθαι. . . τοῦτον μηδεμιᾶς συγγνώμης ἀξιοῦσθαι μηδὲ χώραν ἀπολογίας ἔχειν μηδὲ ἐλπίδα μελλούσης ἀποκαταστάσεως προσδοκᾶν».

γ') Κατέλαβον τοὺς Θρόνους αὐτῶν δίχα Συνόδου τελείας καὶ εἶνε παραβάται τοῦ ΙΣΤ' κανόνος τῆς Ἀντιοχείας ὁρίζοντος «Εἴ τις Ἐπίσκοπος σχολάζων ἐλὶ σχολάζουσαν Ἐκκλησίαν ἑαυτὸν ἐπιρρίψας ὑφαρπάξοι τὸν Θρόνον δίχα τελείας Συνόδου, τοῦτον ἀπόβλητον εἶναι, κἂν εἰ πᾶς ὁ λαός, ὃν ὑφήρπασεν, ἔλοιτο αὐτόν. Τελείαν δὲ ἐκείνην εἶναι Σύνοδον, ἧ συμπαρέστι καὶ ὁ τῆς Μητροπόλεως».

δ') Ἡ πράξις αὐτῶν τοῦ τὰ καταλάβουν τοὺς Θρόνους των αἰεὶ τῆς Ἐκκλησίας εἶνε βαρύτερα πάσης κανονικῆς παραβάσεως, διότι ἀποτελεῖ πόλεμον κατὰ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν ΞΒ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ, τὸν ὁποῖον ὁ ἀρχαῖος ἐρμηνευτὴς συνοψίζει

οὕτω : «Καταδικασθεὶς Ἐπίσκοπος... εἰ οἶεται ἀδικεῖσθαι πρὸς μείζονα Σύνοδον ἐκκαλεῖσθαι ὀφείλει, τὸ δὲ ἀναισχυντεῖν καὶ τὴν Ἱερωσύνην σπεύδειν κατέχειν αὐθεντικῶς καὶ βιαίως οὐδέν τι ἄλλο ἔστιν ἢ ἀντιμάχεσθαι τῇ Ἐκκλησιαστικῇ καταστάσει».

ε') Ἐν παραβάσει τῶν ὡς ἄνω κανόνων εὐρίσκονται ἤδη οἱ ἔνδεκα Ἐπίσκοποι τόσον οἱ ἀπὸ τῶν Θρόνων μόνον ὅσον καὶ οἱ ἀπὸ τῶν Θρόνων ἅμα καὶ τῆς Ἱερωσύνης καθαιρεθέντες, οὐδὲν δὲ δύναται νὰ ὠφελήσῃ αὐτοὺς μείζων Σύνοδος, ἀφοῦ οἱ κανόνες ρητῶς στεροῦσιν αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τοῦ Ἐκκλήτου μετὰ τὴν νέαν τῶν παραβάσεων.

Δ') *Ἡ νῦν Σύνοδος εἶνε ἀνικονομικὴ καὶ οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν εὐρίσκονται ἐν βαρυτάτῃ κανονικῇ παραβάσει.*

α') Τῆς Συνόδου μετέχουν τρεῖς ἐκπτωτοὶ Ἐπίσκοποι, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ κατὰ τοὺς προαναφερθέντας κανόνας ἀποκλείονται τῆς διαχειρίσεως ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας, ἀποκλείονται ὑπ' αὐτῶν πολὺ περισσότερον ἀπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ ἀφοῦ τὸ νὰ σφραγισθῶσιν ἐπισκοπικὴν μόνον ἀρχὴν ἀποτελεῖ βαρυτάτην κανονικὴν παραβάσειν, τὸ νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν ἀποτελεῖ ἀκόμη μεγαλειτέραν ἐπιβάρυνσιν τῆς θέσεώς των.

β') Ἡ Σύνοδος συνεδριάζει ἄνευ τοῦ κανονικοῦ Μητροπολίτου, κατὰ τὴν προαναφερθεῖσαν δὲ διάταξιν τοῦ ΙΣΤ' κανόνος τῆς Ἀντιοχείας τελεία Σύνοδος, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται ἰδίως νὰ γείνη ἀποκατάστασις ἐπισκόπων, εἶνε μόνη ἐκείνη ἐν ἣ πάρεστι καὶ ὁ Μητροπολίτης. Ἡ Σύνοδος εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ ὁμολογήσῃ ἐν ἑκ τῶν δύο· ἢ ὅτι κανονικὸς Μητρο-

πολίτης εἶνε ὁ Μελέτιος καὶ τότε συνδριάζει ἀντικανονικῶς ἄνευ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἢ ὅτι κανονικὸς Μητροπολίτης εἶνε ὁ Θεόκλητος, καὶ τότε συνδιοικεῖ τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ καθρημένον Ἐπισκόπου. Ἡ Σύνοδος ἀποδέχεται τὸ δεύτερον διότι ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Β. Δ. τὸ ὁποῖον ὀνομάζει πρόεδρον τῆς Συνόδου τὸν Θεόκλητον, ἄρα εὐρίσκεται μετ' αὐτοῦ εἰς ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν πιστοποιουμένην πολλαχῶς τε ἄλλως καὶ διὰ τοῦ μνημοσύνου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ὀρκωμοσίας. Τότε ὁμοῦς εὐρίσκεται ἐν παραβάσει τοῦ ΙΑ' Ἀποστολικοῦ κανόνος ὀρίζοντος: «Εἴ τις καθρημένῳ κληρικὸς ὢν κληρικῶ συνευξοίτο καθαιρείσθω καὶ αὐτός».

Ε') Ἡ μείζων Σύνοδος:

Οἱ κατακριθέντες ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἐπίσκοποι εἶχον, κατὰ τοὺς κανόνας δικαίωμα νὰ ἐκκαλέσωσι τὴν κατ' αὐτῶν ἀπόφασιν εἰς Μείζονα Σύνοδον. Τὸ δικαίωμα τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐκ τῶν κανόνων Δ' καὶ ΙΒ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου καὶ τοῦ ΙΕ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ, δὲν τὸ ἔχουν ὁμοῦς πλέον 1) διότι δὲν ἐπεφύλαξαν τοῦτο εἰς ἑαυτοὺς μετὰ τὴν κατ' αὐτῶν ἀπαγγελθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ 2) διότι καταλαμβάνοντες αὐθαιρέτως τὴν ἐπισκοπικὴν ἐξουσίαν δὲν δικαιουῦνται πλέον νὰ ἀπολογηθῶσιν ἐνώπιον μείζονος Συνόδου κατὰ τ' ἑρητὸς διατάξεις τῶν κανόνων Δ', ΙΒ' καὶ ΙΣΓ' τῆς Ἀρτιοχείας καὶ ΞΕ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου. Ὅτι δὲ καὶ ὁ Θεόκλητος εὐρίσκεται ἤδη ἐν παραβάσει τῶν κανόνων τούτων δῆλον πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ὅτι δὲν διεμαρτυρήθη, ὡς ὄφειλε,

κατὰ τοῦ Β. Δ. τοῦ ὀνομάσαντος αὐτὸν αὐθις Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρον τῆς Συνόδου καὶ δεύτερον ἐκ τοῦ ὅτι διώρισε Γενικὸν Ἐπισκοπικὸν Ἐπίτροπον τῆς Μητροπόλεως τὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἰω. Παπασαράντον, ὅστις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3513) 2758 ἐγκυκλίου ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως «κατ' ἐντολὴν τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου» ὅτι «κατ' ἀκολουθίαν τοῦ Β. Διατάγματος (τοῦ παραγγέλλοντος ὅπως ἐκβληθῆ ὁ Μελέτιος καὶ ἐπανέλθῃ ὁ Θεόκλητος) ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτης καὶ πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου», ὄντως δὲ ἔκτοτε ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοκλήτου ἐκδίδονται αἱ ἄδειαι γάμου καὶ ἀρχιερατικῶν λειτουργιῶν, ἐξ ὀνόματος δ' αὐτοῦ τελοῦνται καὶ πάντα τὰ μυστήρια, μνημονευομένου ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὡς τοῦ κανονικοῦ Μητροπολίτου. Ἡ «Μεῖζων Σύνοδος» συνεργομένη κατὰ πρότασιν οὐχὶ τῆς παρουσίας ἀλλὰ τῆς κανονικῆς Συνόδου ἐν μόνον ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ, κατὰ τοὺς κανόνας, ν' ἀποκόψῃ μὲν τέλεον τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας τοὺς καθαιρεθέντας, νὰ ἐπιβάλλῃ δὲ τελείαν καθάρισιν εἰς τοὺς ἀπλῶς τῶν Θρόνων ἐκπεσόντας, νὰ τιμωρήσῃ δὲ καὶ ἐκ τῶν κανονικῶν ἐπισκόπων τοὺς κοινωνήσαντας ἐκκλησιαστικῶς μετὰ τῶν καθηρημένων, νὰ παρπέμψῃ δὲ εἰς δίκην ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων πάντας τοὺς ἱερεῖς καὶ διακόνους οἵτινες διὰ τοῦ μνημοσύγιου ἢ ἄλλως πως ἐκοινωνήσαν ἐκκλησιαστικῶς μετὰ τῶν καθηρημένων.

Αὕτη εἶνε ἡ κανονικὴ θέσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος.

12

Σημείωμα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων Πρακτικῶν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλ. Δικαστηρίου, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται τῶν δικασθέντων ἡ γνώμη περὶ τῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς δικασθείσης πράξεως.

Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος προσελθὼν ἀπολογεῖται διὰ μακρῶν. Παρὰ τινὰς ἐν ἀρχῇ ἐνστάσεις κατὰ τῆς συγκροτήσεως τοῦ Δικαστηρίου περαιτέρω ἀναγνωρίζει αὐτὸ ζητῶν τὴν ἐξάρθρουν ὠρισμένων δικαστῶν διὰ λόγους προσωπικῆς ἔχθρας, καταλήγει δὲ παρακαλῶν τὸ Δικαστήριον νὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του λαμβάνον ὅτι ὄψει ὅτι δὲν δικάζει πρόσωπα, ἀλλὰ αὐτὴν ταύτην τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐμμένει μέχρι τέλους εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ πράξις τοῦ ἀναθέματος ἦτο κανονικὴ.

Ὁ Λαρίσσης Ἀρσένιος ἀρνεῖται νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἀνάκρισιν, δὲν προσέρχεται δὲ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ κατ' αὐτοῦ ἀπόφασις ἐκδίδεται ἐρήμην.

Ὁ Φωκίδος Ἀμβρόσιος ἀπολογούμενος καταθέτει ὅτι τὸ πρακτικὸν τῆς Ἱ. Συνόδου περὶ τοῦ ἀναθέματος ἦτο «καρπὸς συναρπαγῆς καὶ ἐκβιάσεως», ὅτι συνετάχθη ἄνευ συζητήσεως περὶ τῆς κανονικότητος αὐτοῦ ἢ μή, ὅτι οἱ ἐπίστορατοι μόνον τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου τὴν συμμετοχὴν ἐζήτησαν οὐχὶ δὲ καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξηναγκάσθη δ' αὕτη ὑπὸ τοῦ Θεοκλήτου νὰ συμμετάσχη.

Ὁ Κεφαλληνίας Δαμασκηνὸς ἀπολογούμενος λέγει ὅτι αὐτὸς ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ ἀνάθεμα, ὅτι διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων ἐχαρακτηρίζετο ὡς Βενιζελικός, ὅτι εἰς τὸ ἀνάθεμα ἔλαβε μέρος ἀπειληθεὶς ὑπὸ τοῦ Λαρίσσης, καὶ ὅτι οὐδὲν συνεζητήθη περὶ τῆς κανονικότητος τοῦ ἀναθέματος, ἀλλ' ὅλα ἀπεφασίσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοκλήτου, ὃν χαρακτηρίζει ὡς «αὐταρχικόν».

Ὁ Δρυϊνουπόλεως Βασίλειος προσκληθεὶς εἰς ἀνάκρισιν, κατ' ἀρχὰς ἠρηγήθη νὰ δεχθῆ αὐτήν, ὕστερον δὲ προσελθὼν ὑπέβαλεν ἀντὶ ἀπολογίας ὑπόμνημα, δηλώσας ἅμα προφορικῶς ὅτι ὡς ὑπαγόμενος εἰς τὸ κλίμα τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου δὲν ἀναγνωρίζει τὸ Δικαστήριον ἀρμόδιον νὰ τὸν δικάσῃ.

Ὁ Μηθύμνης Βασίλειος, ὑποβαλὼν τῇ ἀνακρίσει ἀντὶ ἀπολογίας ἔγγραφον διαμαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἄνωτ. Ἐκκλῆσ. Δικαστηρίου, ὡς ἀναρμοδίου νὰ δικάσῃ αὐτὸν ὑπαγόμενον εἰς τὸν οἴκουμ. θρόνον ἠρηγήθη νὰ ἐμφανισθῆ ἐπὶ Δικαστηρίου.

Ὁ Κορινθίας Βαρθολομαῖος ἐξαιτησάμενος τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Δικαστηρίου ἔδ κάσθη ἐρήμην λόγῳ ἀσθενείας.

Ὁ Καστορίας Ἰωακείμ μὴ ἀναγνωρίσας τὸ Δικαστήριον, μηδὲ ἐμφανισθεὶς κατεδικάσθη ἐρήμην. Βραδύτερον ἀνεγνώρισε τὸ Ἀιθαιωρητικὸν Δικαστήριον, ὅφ' οὗ καὶ ἠθωώθη.

Ὁ Θηβῶν Συνέσιος παρακαλεῖ τὸ Δικαστήριον νὰ μὴ ἐπηρεασθῆ ἐκ τῆς παρατηρηθείσης συγκινήσεώς του, εἰς ἣν «ρέπει ἐκ φύσεως», ὁμολογεῖ ὅτι εἶπεν ἀνάθεμα κατὰ τοῦ προδότου τῆς πατρίδος καὶ

προσθέτει ὅτι «δὲν θέλει νὰ ἀναμνησθῆ τῶν ζοφερῶν στιγμῶν», καὶ ἐν τέλει ἀποσύρει καὶ ἀνακαλεῖ φρασίαν τινα ἐκ τοῦ προλόγου τῆς ἀπολογίας του, δι' ἧς ἀπεκάλει τὸ Δικαστήριον ἐκτελεστικὸν ὄργανον τῆς Πολιτείας.

Ὁ Ἀργολίδος Ἀθανάσιος ἐμφανισθεὶς πρὸ τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀπολογηθεὶς κατέθηκεν ὅτι ἀντίθετος ὢν πρὸς τὸ ἀνάθεμα ἐξηναγκάσθη εἰς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐπιστράτων καὶ πολλῶν ἀνωνύμων ἀπειλητικῶν ἐπιστολῶν, ὅτι ἀπὸ τὴν συγκίνησίν του ἠσθένησε καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀνεμοζάλῃ τῆς ὥρας ἐκείνης «ἀπέφυγε νὰ εἴπῃ ὅ,τι ἡ ψυχὴ του δὲν ἤθελεν.»

Ὁ Πατρῶν Ἀντώνιος ἐμφανισθεὶς καὶ ἀπολογηθεὶς κατέθηκεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ παραστῆ εἰς τὸ ἀνάθεμα, διότι εἰ λίθοι αὐτοῦ θὰ ἐρρίπτοντο κατὰ τῆς κεφαλῆς του καὶ ὅτι οὐχὶ τρίς ἐξεφώνησε τὸ ἀνάθεμα, «διότι δὲν ἦτο εἰς θέσιν οὐδὲ ἄπαξ νὰ τὸ εἴπῃ».

Ὁ Καλαβρύτων Τιμόθεος ἀπολογούμενος πρὸ τοῦ Δικαστηρίου δικαιολογεῖται ὅτι ἐτέλεσε τὸ ἀνάθεμα «λαβὼν ἐντολὴν ἦτοι τὸ παράδειγμα τῆς Ἱ. Συνόδου», ὅτι «εἶχε νὰ κάμῃ μὲ θηρία ἄνευ στολῆς τὰ ὅποια θὰ τὸν κατεσπάραιτον», ὅτι «ἐκ φιλόπατρίας εὐρέθη εἰς ψυχικὴν ταραχὴν καὶ προέβη εἰς ὅ,τι προέβη» καὶ ἐν τέλει ὁμολογεῖ τὴν πλάνην του καὶ τὴν κακὴν του σκέψιν.

Ὁ Σπάρτης Γερμανὸς ἀπολογούμενος πρὸ τοῦ Δικαστηρίου καταθέτει ὅτι ἦτο ἀντίθετος τῷ ἀναθέματι, ὡς προῆξι ἦτις δὲν ἔστεκεν εἰς τὴν συνειδησίαν του, διότι δὲν ἦτο ἐκκλησιαστικὴ ἀλλ' ἐξουτελι-

στική τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι μετέβη εἰς αὐτὸ πεισθεὶς καὶ καμφθεὶς, καθόσον ὑπῆρχε φόβος συρράξεως καὶ αἱματοχυσίας μεταξὺ τοῦ ποιμνίου του, ὅτι κατώρθωσε ἐν τῷ θορύβῳ ἐκείνῳ καὶ τῇ ταραγῇ νὰ μὴ ρίψη λίθον, ὅτι ὠμίλησε μὲν ἀλλ' ἄσχετα πρὸς τὸ θέμα, καὶ ἐν τέλει βεβαιοῖ τὸ Δικαστήριον ὅτι ἔχει τὴν συνείδησίν του συντετριμμένην ἕνεκα τοῦ συντελεσθέντος δράματος.

Ὁ Τριφυλίας Γαβριὴλ ἀπολογούμενος πρὸ τοῦ Δικαστηρίου λέγει ὅτι τὸ «ἀνάθεμα τὸ ἀναθεματισμένον» τὸ διωργάνωσεν ὁ Σύλλογος τῶν ἐπιστράτων, ὅστις καὶ ἐξηνάγκασεν αὐτὸν νὰ συμμετάσχη.

Ὁ Μεσσηνίας Μελέτιος ἐμφανισθεὶς πρὸ τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀπολογηθεὶς οὔτε ἠρνήθη ὅτι ἐτέλεσεν ἀνάθεμα, οὔτε δισχυρίσθη ὅτι ἐβιάσθη εἰς τοῦτο παρ' ἄλλων.

Ὁ Τρίκκης Πολύκαρπος ἀπολογούμενος ἐπὶ Δικαστηρίου καταθέτει ὅτι οὐδέποτε ὑπεστήριξε πολιτικὴν μερίδα, ὅτι οἱ ἐπίστρατοι τὸν ὕβριζον ὡς Βενιζελικόν, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν τοὺς ὑπεστήριζεν, ὅτι εἰς τὸ ἀνάθεμα μετέβη ἀπλῶς καὶ τυπικῶς, πεισθεὶς εἰς τοῦτο παρὰ τῶν ἐπιστράτων. Ἐν τούτοις ἐξαιτεῖται τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Δικαστηρίου, ὅπερ παρακαλεῖ νὰ τὸν ἀποδώσῃ εἰς τὸ ποίμνιόν του μετ' ἀμειώτου κύρους.

Ὁ Δημητριάδος Γερμανὸς ἀπολογούμενος ἐπὶ Δικαστηρίου καταθέτει ὅτι ἦτο ἀντίθετος τῷ ἀναθέματι, ὅπερ χαρακτηρίζει ὡς ἀντιχριστιανικόν καὶ ἀντικαιτονικόν, ἀλλὰ τὸ ἐτέλεσε βιασθεὶς, ὅτι θεωρεῖ τὸν Θεόκλητον διώκτην του καὶ τὸν ἀποκαλεῖ νέον

Βαλαμῶνα διὰ τὴν ἑρμηνείαν, ἣν δίδει εἰς τοὺς κανόνας. Ἐν τέλει δηλῶν ὅτι δὲν ἔρριψε λίθον, κατολήγει «ὑπέφερα πολλά, ἀδελφοί, καὶ ἀφίεμαι εἰς τὴν κρίσιν σας».

Ὁ Κορυτσαῖς Γερμανὸς μὴ θελήσας κατ' ἀρχὰς νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ Δικαστήριον, ὕστερον προσέρχεται αὐτοπροσώπως ἐν δικασίμῳ καὶ ὁμολογῶν ὅτι ἀναγνωρίζει νῦν τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ δίδει σχετικὰς ἐξηγήσεις.

Ὁ Πρεβέζης Ἰωακείμ ἀρνηθεὶς προηγουμένως νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ Δικαστήριον ἀρμόδιον ἀκολούθως προσέρχεται καὶ ἀπολογούμενος καταθέτει, ὅτι ἐτέλεσε τὸ ἀνάθεμα βιασθεὶς καὶ ὅτι ἔρριψε λίθον τῇ ἀπαιτήσει τοῦ λαοῦ.

Ὁ Ἄρτης Σπυρίδων ἐμφανισθεὶς ἐπὶ Δικαστηρίου ἀπολογεῖται συνελπῶς πρὸς τὴν πράξιν τοῦ, καὶ ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου.

Ὁ Λευκάδος Δανιὴλ ἐμφανισθεὶς καὶ ἀπολογηθεὶς ἐπὶ Δικαστηρίου κατέθηκεν ὅτι θεωρεῖ τὸ ἀνάθεμα ἀναχρονιστικόν, ὅτι προσεπάθησε νὰ μὴ γίνῃ ἀλλ' ἐβιάσθη πρὸς τοῦτο ὅτι ἐνήργησεν ὥστε νὰ ἀποαποφυλακισθοῦν πολλοὶ Βενιζελικοὶ καὶ ὅτι ὁμολογῶν τὴν ἐνοχὴν τοῦ ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου. Ἐν τούτοις περαιτέρω ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐπιμένει θεωρῶν τὸ ἀνάθεμα κανονικόν δηλοῖ ὅμως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ διότι ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος. Ἐν τέλει ἐπιναλαμβάνει ὅτι ἔσφαλεν.

Ὁ Παραμυθίας Νεόφυτος ἐμφανισθεὶς καὶ ἀπολογηθεὶς ἐπὶ Δικαστηρίου κατέθηκεν ὅτι βιασθεὶς

ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν προέκρινε νὰ στείλῃ τηλεγράφημα παρὰ νὰ κάμῃ ἀνάθεμα καὶ παρεκάλεσε τὸ Δικαστήριον, ὅπως φαιῖ ἐπεικὲς καὶ τὸν ἀποδώσῃ ἄμωμον εἰς τὸ ποίμνιόν του.

Ὁ Παροναξίας Ἱερόθεος, ἐμφανισθεὶς πρὸ τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀπολογηθεὶς ἐδικαιολογήθη ὅτι δὲν παρεκάθησεν εἰς τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἱεραρχῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ διότι δὲν εἶχε τὴν ἄδειαν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται.

Ὁ Ὑδρας Προκόπιος, ἐμφανισθεὶς ἐπὶ Δικαστηρίου καὶ ἀπολογηθεὶς ἐτόνισεν ὅτι ἐδήλωσεν ὑποταγὴν εἰς τὸ καθεστῶς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἀπεδέχθη αὐτὸ ἐκτελέσας ἀπέναστί του πιστῶς τὸ καθήκόν του, ὅτι ὑποσχθεὶς νὰ παύσῃ νὰ μνημονεύῃ τῶν Βασιλέων ἔκαμνε τοῦτο σιγανὰ ἐν ᾧ φανερὰ ἐμνημόνευε τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐν τέλει ἐδήλωσεν ὅτι εὐγνωμόνως θὰ ἀποδεχθῆ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου.

Ὁ Μαντινεῖας Γερμανός, προσελθὼν πρὸ τοῦ Δικαστηρίου ἀπολογεῖται ἐπὶ λέξει οὕτω :

« Μετὰ συντριβῆς καρδίας προσέρχομαι πρὸ τοῦ σεβαστοῦ Δικαστηρίου, ὅπως ἀπολογηθῶ. Δυστυχῶς δι' ἐμὲ διέπραξα μέγα παράπτωμα. Ἐκτὸς ὀλίγων ἀνακριβειῶν ὑπαρχουσῶν εἰς τὰς μαρτυρικὰς καταθέσεις, ἡ πρᾶξις κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ἀληθής... »

Ὁ τύπος τοῦ ἐκφωνηθέντος ἐπ' ἐμοῦ ἀναθέματος εἶνε σφάλμα φοβερόν. Ἡθέλησα νὰ παρασιήσω ζωηρότερον τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τοῦ χαρακτήρος μου. Παρέλαβον τὰ διάφορα σημεῖα ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἀλλὰ βεβαίως πταίω ἐφ' ὅσον υἱοθέτησα αὐτά, ὅπως

δώσω δὲ ἐκκλησιαστικὴν χροιάν ἔπραξα ὅ,τι ἔπραξα. Τοὺς ἱερεῖς ἐκάλεσα πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεων. Ἦδυνάμην νὰ ἀποφύγω. Ὁμολογῶ τοῦτο πρὸ ἀδελφῶν, πλὴν πρέπει νὰ γνωσθῆ ὅτι ἐὰν ἐδείκνυον ἐλάχιστον δισταγμόν, θὰ ἐλιθοβολούμην. Θὰ ἐβεβαίουν τοῦτο ὅλη ἡ Τρίπολις ἐὰν παρίστατο ἡ στιγμὴ ταύτην. Ἄλλως τε εἶχον ἀφορμὰς δι' ὅσα ἀνωτέρω εἶπον νὰ φοβοῦμαι τοιοῦτόν τι. Ὁμολογῶ σήμερον ὅτι ἐπλανήθην ὡς ἐκ τοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ ἀσθενὴς μου διάνοια δὲν ἐφαντάζετο ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐκτελέσεως πατριωτικοῦ καθήκοντος. Δὲν ἐφαντάσθη ὅτι ἡ Σύνοδος ἔπραξε τοῦτο ἄνευ ἀσφαλοῦς δεδομένου καὶ ἡ πράξις μου ἦτο μία ἀπομίμησις. Ἄλλως, ἔλεγον, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανόνων δὲν ἦτο ἀντικανονικόν, ἀφοῦ ἡ Σύνοδος ἐτέλεσε καὶ αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι παρίσταντο. Ἐπρεπε νὰ θυσιασθῶ, ἀλλ' αἱ συνθῆκαι μου δεινὰ καὶ πρόσφατοι, ὁ φόβος τοῦ γενομένου κατ' ἐμοῦ συλλαλητηρίου, οὐ ἔνεκεν ἡ ὑγεία μου ἐκλονίσθη καὶ ἴσως πάσχω ἀνιάτως. Ἡ πράξις εἶνε ὄντως ἀξία πάσης τιμωρίας. Τὸ τελεσθὲν εἶνε μέγα κακόν καὶ δὲν τολμῶ διὰ τοῦτο νὰ ζητήσω ἐπιείκειαν. Ἠδίκησα τὸν κ. Βενιζέλον ἀλλὰ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐμὲ αὐτόν καὶ θλίβομαι καὶ ἀπεχθάνομαι ἑμαυτὸν δι' ὅσα ἔπραξα. Δὲν εἶμαι ὑβριστής. Καλύπτω τὸ πρόσωπον ἐξ αἰσχύνης ἀναγινώσκων καὶ ἀκούων τὴν πράξιν μου. Εἶμαι ἀτυχὴς κληρικός. Ἐκλονίσθη ἡ ὑγεία μου ἐκ τῆς λύπης ἣν αἰσθάνομαι. Ἐνισχύσατέ με. Ἴσως ἔχω ἄλλα ἐλαττώματα, ἀλλ' εἶμαι ἀφωσιωμένος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐξαντλήσατε τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὴν ἐπιείκειαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡμαρτον. Τιμωρήσατέ με, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ δυνηθῶ μεταξὺ τοῦ ποιμνίου μου νὰ ἐκδηλώσω ἑμπράκτως τὴν μετάνοιάν μου καὶ ἀπαλείψω τὸ μέγα τοῦτο στίγμα».

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀνακρίσει τὸ ἐρώτημα ἡμεῖς. «Ἐν τῇ ἀνακρίσει σας εἶπατε ὅτι τὸ ἀνάθεμα εἶνε κανονικὸν καὶ ὅτι ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου θὰ ἀναπτύξητε τὴν κανονικότητα αὐτοῦ. Ἔχετε τοιαύτην περὶ τοῦ ἀναθέματος ἰδέαν ;»

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀνακρίσει τὸ ἐρώτημα ἡμεῖς. «Ἐἶχον τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ ἀνάθεμα δικαιολογεῖται κανονικῶς. Ἐνόμιζον τοῦτο καὶ θὰ μὲ δικαιολογήσητε ἐὰν λάβητε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡμεῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὡς ἐκ τοῦ πολυασχόλου μας λησιμονοῦμεν ἐντελῶς τὰ βιβλία μας. Μετὰ μελέτην μου καὶ γνῶσιν ἀληθῆ τῆς καταστάσεως, τώρα φρονῶ ὅτι ἀντίκειται τοῦτο πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ἡ σημερινὴ ἀντίληψίς μου καὶ οὐχὶ ἡ ἐν τῇ ἀνακρίσει μου ἀναφερομένη. Παρσούρηθ' ἄλλως τε ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων..... ὁμολογῶ ὅτι ἔσφαλόν».

13.

Ἡ ἀπόφασις τῆς κανονικῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ληφθεῖσα διὰ ψήφων 9 κατὰ 5.

Κύριε Ἰπουργέ,

Οἱ ὑπογεγραμμένοι σὺν ἐλθόντες συνφθὰ τῶ ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1920 Β. Διαιτάγματι (Τεῦχος Γ'. σελ. 1949) ἵνα ἐκφέρωμεν καὶ ἀνακρινώσωμεν πρὸς τὰς ἔξω τῆς Ἑλλάδος Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας γνώμην περὶ τῶν αὐτόθι ἀναφερομένων ζητημάτων, θεωροῦμεν ἐπιτακτικὸν ἡμῶν καθήκον, ὅπως πρὸ παντὸς τῆν

γνώμην ἡμῶν ὑποβάλαμεν πρὸς Ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀκύρων ὄντων κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν τῶν ἀπὸ 7 Νοεμβρίου (Γεῦχος Γ'. σελ. 1825) 16 Νοεμβρίου (αὐτ. σελ. 1863) καὶ 22 Νοεμβρίου (αὐτ. 1899) ¹) Β. Διαταγμάτων ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιστήσωμεν ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν ἡμῶν συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1833 θέσιν νόμου ἐπέχοντος Διατάγματος περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν Γραμματειῶν, διακελεύοντος τάδε. «Ὅλαι αἱ εἰς τινὰ Γραμματεῖαν ὑπαγόμεναι Ἀρχαί... ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ χρέος νὰ κάμνουν τὰς παρατηρήσεις των εἰς τὸν Γραμματεῖα τῆς Ἐπικρατείας (Ὑπουργόν), ἂν ἐκδοθεῖσά τις διαταγὴ ἀντιβαίνει εἰς τοὺς ὑπάρχοντας νόμους καὶ διατάγματα».

I

Διὰ πῶν ὡς ἄνω Διαταγμάτων τῆς 7 καὶ 16 Νοεμβρίου 1920 ἠκυρώθησαν α'.) Διατάγματα δι' ὧν εἶχον ἐγκριθῆ αἱ παρὰ τοῦ ἐν ἔτει 1917 καὶ 1919 λειτουργήσαντος ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου κατ' ἐπισκόπων ἐπιβληθεῖσαι ποιναὶ τῆς ἐκπτώσεως, καὶ ἡ ἀκύρωσις ἐγένετο διὰ τὸν λόγον ὅτι «δὲν ὑφίσταται κατὰ τοὺς νόμους καὶ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ἡ ποινὴ τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ Θρόνου καὶ β'.) Αἱ διὰ Β. Διαταγμάτων ἐγκριμέναι ἀποφάσεις τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου, δι' ὧν ἐλίσκοποι εἶχον καταδικασθῆ εἰς τὴν ποινὴν εἴτε τῆς καθαιρέσεως εἴτε τῆς ἀργίας εἴτε καὶ αὐτῆς τῆς ἐκπτώ-

1) Περὶ διορισμοῦ ὡς πέμπτου συνοδικοῦ μέλους τοῦ Σπάρτης Γερμανοῦ.

σεως (μολογῶτι περὶ τῶν ἀποφάσεων τούτων εἶχεν ἤδη ἐκδοθῆ ἀκυρωτικὸν Διάταγμα ὡς ὑπὸ α') καὶ ἡ ἀκύρωσις τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐγένετο διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀντίκεινται αὐταὶ εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νόμον.

Περὶ τῆς κανονικότητος καὶ νομιμότητος τῶν ἰδρυτικῶν τοῦ ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου νομοθετημάτων, ἦτοι τοῦ νομοθ. Διατ. τῆς 11 Ἰουλίου 1917 καὶ τοῦ νόμου 792 τῆς 26 Αὐγούστου 1917 ἀντίθετοι ἐξηγέθησαν, ὡς γνωστόν, γνῶμαι. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι τὰ νομοθετήματα ταῦτα εἶναι νόμιμα καὶ κανονικά καὶ κατ' ἀκολουθίαν αἱ ὑπὸ τοῦ Α. Ε. Δικαστηρίου ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις ἔγκυροι. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἔχουσιν ἀντίθετον γνώμην οὐδαμῶς δύνανται μετὰ κύρους νὰ ὑποστηρίξωσιν ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ δύνανται νὰ τεθῶσιν ἐκ ποδῶν διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος ἀκυροῦντος εἴτε τὸ ἐγκριτικὸν τῶν ἀποφάσεων Διάταγμα εἴτε αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν εἴτε καὶ ἀμφότερα. Ἡ ἀντίκρουσις τοιαύτης πεπληνημένης ἀντιλήψεως δὲν εἶναι δυσχερής.

Ἡ ἐκκλησία αὐθύπαρκτον ἔχουσα ὄργανισμόν, ἐξησφαλισμένον διὰ τῆς θεμελιώδους διατάξεως τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Συντάγματος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβάλλειν ποινὰς διὰ Δικαστηρίων ὀργανωμένων ὑπὸ τε τῶν Κανόνων καὶ τῶν πολιτικῶν νόμων. Ἡ δικαστικὴ αὕτη δικαιοδοσία τῆς ἐκκλησίας διέπεται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἡ πολιτειακὴ δικαστικὴ δικαιοδοσία θεμελιώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος ἀξιώματος, καθ' ὃ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία εἶναι χωριστὴ ἐξουσία, ἐνεργουμένη διὰ τῶν Δικαστηρίων καὶ μόνον.

αὐτῶν (ἄρθρ. 22, 27, 28) οὐ συνέπεια εἶναι διὰ αἱ
δικαστικαὶ ἀποφάσεις οὔτε ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς
ἐξουσίας (διὰ νόμου) οὔτε ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς (διὰ
Β. Διατάγματος) δύναται ὁπωσδήποτε νὰ θιχθῶ-
σιν, ἀναιρούμεναι, ἀκυρούμεναι ἢ τροποποιούμεναι.
Ἐὰν δικαστικὴ τις ἀπόφασις ἔχη πλημμελῶς εἴτε δι-
ότι ἐγένετο κακὴ σύνθεσις τοῦ Δικαστηρίου εἴτε διότι
ἔλαβε χώραν ὑπέρβασις καθηκόντων εἴτε διότι ἐσφαλ-
μένως ἐφήρμοσεν ἢ ψευδῶς ἠρμήνευσε νόμον τιὰ ἢ
καὶ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα, ἢ ἀπόφασις αὕτη, δυνάμει
τῆς ἀρχῆς τοῦ χωρισμοῦ τῶν ἐξουσιῶν μόνον δι' ἀπο-
φάσεως ἀνωτέρου δικαστηρίου δύναται νὰ τροποποιηθῇ
ἢ ἀκυρωθῇ, οὐδέποτε δὲ διὰ νόμου ἢ Διατάγματος.

Ἡ Συνταγματικὴ αὕτη ἀρχή, ὅσον ἦτο ἄγνωστος
ἐν τῷ κοσμικῷ δικαίῳ τοῦ Βυζαντίου, τόσῳ ἀπετέ-
λει θεμελιῶδες ἀξίωμα ἐν ταῖς σχέσεσι πολιτείας καὶ
ἐκκλησίας καὶ τοῦτο διότι ἡ ἐκκλησία ἢ Ὁρθόδοξος,
ὡς ὑπέρτατον αὐτῆς ἄρχοντα ἀναγνωρίζουσα μόνον
τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, δὲν ἦτο δυνατὸν
νὰ λειτουργήσῃ ἂν δὲν διείπετο ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ὅτι
πᾶσα ποινικὴ αὐτῆς ἀπόφασις μόνον δι' ἑτέρας αὐτῆς
ἀποφάσεως ἀνατρέπεται (Κανὼν ξε' τῆς ἐν Καθαρ-
λένῃ Συνόδου. ἐξηγήσεις Ἀρμενικοῦ «Καταδικασθεὶς
ἐπίσκοπος ἐπ' ἐγκλήματι καὶ καθαιρεθεὶς εἰ οἶεται
ἀδικεῖσθαι, πρὸς μείζονα σύνοδον ἐκκαλεῖσθαι ὀφεί-
λει»· ὁμοίως κανὼν ΙΒ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου).
Ὡς ἐκ τῆς μορφῆς λοιπὸν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ὁρ-
θοδόξου Ἐκκλησίας συνέπεσεν ὥστε τὸ περὶ οὗ πρό-
κειται ἀξίωμα νὰ διέπῃ αὐτὴν ἀνέκαθεν, αἰῶνας
πολλοὺς πρὶν ἢ κατασταθῇ καὶ τῆς Πολιτείας ἀξίωμα.

Παραλείποντες τὰ τῆς καταδίκης τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου ὡς παραπολὺ γνωσιὰ, ἀναφέρομεν ὡς ἀπτόν παράδειγμα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δξιώματος τούτου τὸ ὀλιγώτερον γνωστὸν δικαστικὸν χρονικὸν τοῦ Ἰγνατίου. Ὁ προκάτοχος τοῦ ἱεροῦ Φωτίου Ἰγνάτιος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ στέρξας ἵνα ἐκὼν παραιτήσεται τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον καθηρέθη ὑπὸ Συνόδου συνελθούσης ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀμα δ' ὡς βραδύτερον ὁ Αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἐκβαλὼν τὸν Φώτιον ἀνεκάλεσεν εἰς τὸν Θρόνον τὸν Ἰγνάτιον, οὗτος δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Αὐτοκράτορος (διὰ Β. Διατάγματος, ἔτι πλέον, διὰ νόμου, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον) ἀποκατάστασιν αὐτοῦ εἰς τὸν Θρόνον, ἀλλ' ἀπήτησε τὴν σύγκλησιν Μεγάλης Συνόδου, ἣτις ἐδικαίωσεν αὐτόν, ἀκυρώσασα τὴν καθαιρετικὴν ἀπόφασιν τῆς προηγουμένης Συνόδου.

Ἄν λοιπὸν καὶ οἱ κανόνες καὶ τὸ Σύνταγμα, κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν, ἐπιτάσσουν ὅπως πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις μόνον δι' ἑτέρας δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀκυροῦται ἢ τροπολογεῖται πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ καὶ σκέψις κἂν περὶ ἀκυρώσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ὅπερ ὡς γνωστόν, εἶναι οὐχὶ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀλλ' ἀπόφασις τῆς ὄλως χωριστῆς καὶ διακεκριμένης ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας;

Ἄς μὴ παραπλανηθῆ τις ἀπὸ τὸ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀρθρ. 14 ἀπαιτούμενον στοιχείον τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἀποφάσεων, σκεπτόμενος τυχὸν ὅτι ἀκυρουμένης τῆς ἐγκρίσεως ἐκ

τῶν ὑστέρων, ἀκυροῦται καὶ καθίσταται ἀνενέργητος καὶ ἡ ἀπόφασις. Ἡ ἔγκρισις δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κύρους τῆς ἀποφάσεως, οὐσης ἤδη αἶμα τῇ δημοσιεύσει τελείας, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως, ὅπως ἄλλως τε ῥητῶς λέγει τὸ μνησθὲν ἄρθρον τοῦ νόμου. Ἡ ἐκτέλεσις ἐν ἀπειθείᾳ τοῦ καταδικασθέντος, ἐνδεχόμενον νὰ καταστῇ ἀδύνατος, ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ καὶ ἡ ἀρχὴ ἐκείνη ἢ τις θὰ δώσῃ χεῖρα βοήθειας. Καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἡ πολιτική. Ἴδε τὸ αὐτὸ ἄρθρον. « Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου γίνεται τῇ συμπράξει καὶ συνδρομῇ τῆς Κυβερνήσεως ». Ἡ ἔγκρισις λοιπὸν τῆς πολ. ἀρχῆς οὐδὲν προσθέτει εἰς τὴν ἀπόφασιν. Ὁ καθαιρεθεὶς συνεπῶς ἔχει ἤδη στερηθῆ τῆς ἱερωσύνης του καὶ πρὶν ἢ ἔγκριθῆ ἡ ἀπόφασις, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ χειροτονηθεὶς ἐπίσκοπος εἶναι τοιοῦτος ὡς πρὶν διὰ Βασιλ. Διατάγματος, καθ' ὅσον ἡ ἐπικύρωσις αὕτη, ὡς λέγει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων νόμου τοῦ 1852 σκοπὸν ἔχει ὅπως ἀναγνωρίζεται ὡς τοιοῦτος παρὰ τῶν ἐν τῷ βασιλείῳ ἀρχῶν. Καθ' ὅμοιον τρόπον ὅταν καθαιρεθῆ, χρειάζεται ἔγκριτικὸν διάταγμα ὅπως παύσῃ ἀναγνωριζόμενος παρὰ τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ ἀρχῶν.

Ἀνακεφαλαιοῦντες λέγομεν ὅτι, οἵανδήποτε γνώμην καὶ ἂν ἔχη τις περὶ τῆς νομιμότητος τῶν ἰδρυτικῶν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησι. Δικαστηρίου νομοθετημάτων, αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ εἶναι ἔγκυροι καὶ παράγουσι πλήρη ἐννομον κανονοκῆν ἐνέργειαν μέχρις οὗ προσβληθοῦν δι' ἐνδίκου μέσου καὶ ἀκυρωθῶσιν ὑπὸ νέας ἀποφάσεως ἀνωτέρου ὁμοίου Δικαστηρίου. Τοῦτο

ισχύει φυσικά και ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταγιγωσκούσας ἔκπτωσιν ἀποφάσεις, περὶ ὧν ῥητέον εἰδικῶς τὰ ἐπόμενα. Ἡ ἔκπτωσις γενικῶς εἶναι ποινὴ προβλεπομένη καὶ ὑπὸ τῶν κανόνων (Ἐπιστολὴ τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ'. Οἰκουμ. Συνόδου, ἐξήγησις Ἀριστινοῦ, Σύνταγμα Ράλλη καὶ Ποτλῆ II σελ. 206—215) καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ Βασιλείου (νόμος περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων τοῦ 1852, ἄρθρον 8). Ὅτι δὲν ἀναφέρεται ὀνομαστικῶς καὶ ἐπὶ ἐπισκόπων εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τῆς Συνόδου τοῦ 1852 (ἐνῶ ἀναγράφεται ῥητῶς εἰς τὸν παλαιὸν τοῦ 1833, διακήρυξις ἐφ. Κυβ. 1833, ἀριθ. 23 ἄρθρ. 16 ἐδ. 1) δὲν ἔχει σημασίαν καθόσον ἡ ἔκπτωσις περιέχεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐκεῖ ἀναγραφομένης καθαιρέσεως οὐδὲν ἄλλο οὕσα ἢ κηρυχθεῖς ἐκ τοῦ Θρόνου μόνον, ὅθεν καὶ πλεον ἢ ἀπαξ ἐλεβλήθη κατ' ἐπισκόπων οὐ μόνον ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Ἑλλάδι αὐτοκεφάλου. Ἴδε ἀπόφασιν τῆς 18 Νοεμβρίου 1877 περὶ τῶν ἐπὶ σιμωνίᾳ δικασθέντων ἐπισκόπων. Ἀλλὰ καὶ ἂν πράγματι πρόκειται, ὡς φρονοῦσί τινες, περὶ ποινῆς μὴ προβλεπομένης, ποία ἢ συνέπεια ἄραγε; Ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶναι ἄκυρος καὶ ἀρκεῖ ἢ βεβαίωσις τῆς ἀκυρότητος διὰ Β. Διατάγματος; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Καὶ αὕτη ἡ ἀπόφασις ἔχει πλήρες κῦρος μέχρις οὗ ἀκυρωθῆ ἄλλιν ὑπὸ ὁμοεδοῦς ἀνωτέρου Δικαστηρίου καὶ λόγος ἀκυρώσεως θὰ ἦτο ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, ἵνα χρησιμοποιοῦμεν τὴν νεωτέραν φρασσιολογίαν. Ἴδου τι εἶπεν ὁ Ἄρειος Πάγος 79 τοῦ 1875 (Ποιν. Δικ. Διοβουνιώτη σελ. 639) ἐπὶ ὁμοίου ἀκ-

ριβῶς θέματος. « Ἡ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ ἀδικήματος ἐπιβολὴ ποινῆς μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφομένης οὐδόλως ἀποτελεῖ καθηκόντων ὑπερβασιν, ἅτε οὐδόλως ὑπερβαίνοντο; εἰς ἀλλότρια καθήκοντα, ἀποτελεῖ ὅμως ψευδῆ ἐρμηνείαν καὶ κακὴν τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν καὶ συνεπῶς συνεπάγεται τὴν ἀναίρεσιν, ἥτοι ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως δι' ἐτίρας δικαστικῆς ἀποφάσεως.

II.

Ταύτας τὰς σκέψεις ἡμῶν περὶ τῆς ἀκυρότητος τῶν ἀπὸ 7, 16 καὶ 23 Νοεμβρίου 1920 Β. Διαταγμάτων ἅτε ἀναιρούντων τὸ Σύνταγμα, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ὑποβάλωμεν Ὑμῖν, κ. Ὑπουργέ, ὄχι μόνον διότι ὑποχρεούμεθα ἐκ τοῦ Συντάγματος (Σαριπόλου, Συνταγ. δίκ. Γ'. ἔκδ. II. σελ. 196 σημ. 2), ἀλλὰ καὶ διότι παρορῶντες τὸ ἄκυρόν καὶ ἀνίσχυρον τῆς διὰ Β. Διατάγματος ἀποκαταστάσεως καθηρημένων καὶ κοινωνοῦντες αὐτοῖς, ὑποκείμεθα εἰς δεινὰς ποινὰς κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς Κανόνας. Κανὼν Δ'. τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου. «Τοὺς κοινωνοῦντας αὐτῷ (τῷ καθαιρεθέντι ἐπισκόπῳ) ἀποβάλλεσθαι τῆς ἐκκλησίας». Ἀποβλέποντες νῦν εἰς τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἀποκατάστασιν τῆς γαλήνης, σκοπὸν ἀνεπίτευκτον διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀκυρωτικῶν Β. Διαταγμάτων, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι δύο τρόποι πρόκεινται πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Τὴν ἐκλογὴν

τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν ὑποβάλλομεν ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν.

Α'.) Δύνανται οἱ καταδικασθέντες, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρόσθεν εἰρημένων, νὰ ζητήσουν ἐκκλησίαν τῶν ἀποφάσεων ἐνώπιον μείζονος Συνόδου, συνισταμένης κατὰ τοὺς κανόνας καὶ τὸν Καταστατικὸν νόμον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου 1852 ἄρθρον 14, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ νόμου τροποποιηθῆ ἡ περὶ προθεσμίας διάταξις, καταργηθῆ δὲ διὰ νόμου ἡ περὶ ἀνεκκλητήτου διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 929 ἔτους 1917 καὶ εἰσαχθῆ τὸ ἐκκλητικὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν καταγνουσῶν τὴν ποινὴν τῆς ἐκπτώσεως.

Β'.) Δυνοκὸν νὰ ἀπονεμηθῆ εἰς τοὺς δικασθέντας Βασιλικὴ χάρις προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Ἡ χάρις ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν παραπτωμάτων ἀποτελεῖ θεσμόν ἀναμφισβήτητον τοῦ κανονικοῦ ἡμῶν Δικαίου. Ἀπονέμεται δὲ αὕτη κατὰ μὲν τὸ Βυζαντινὸν ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον εἴτε ὑπὸ Συνόδου, εἴτε ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, δυνάμει προνομίου προσήκοντος αὐτῷ διὰ τῆς ἐκ Θεοῦ δοθείσης αὐτῷ Βασιλείας. Κατὰ δὲ τὸ σημερινὸν ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον ἀπονέμεται αὕτη μόνον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ὑπουργικῇ προτάσει δυνάμει δικαιώματος παραχωρηθέντος αὐτῷ ἐκ τοῦ Συντάγματος ἄρθρον 39, μὴ διακρίνοντος ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν ποινῶν (Τῆτῶς περὶ χάριτος καὶ ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν γίνεται λόγος, 1 ἐν τῷ συγγράματι Μίλας-Ἀποστολοπούλου παραγρ. 154 σημ. 8), τῆς ἀπονομῆς ὁμοῦς χάριτος

δέον νά προηγηθῆ σήμερον πρότασις τῆς ἀρμοδίας
Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς.

Ἐν Ἀθήναις 9 Δεκεμβρίου 1920

- † Ὁ Ζακύνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
- † Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναρίου ΕΥΘΥΜΙΟΣ
- † Ὁ Σύρου καὶ Ἄνδρου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- † Ὁ Χαλκίδος καὶ Καρυστίας ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ
- † Ὁ Δημητριάδος ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
- † Ὁ Φθιώτιδος ΙΑΚΩΒΟΣ
- † Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ
- † Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

155

Ἡ ἀπόφασις τῆς μειοψηφίας τῶν 5 κανονικῶν Ἱεραρχῶν, ἡ ἐξαγγελθεῖσα ὡς ἀπόφασις τῆς Ἱεραρχίας διὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν 9 ἐκπτώτων Ἐπισκόπων, τῶν δι' αὐτῆς ἀθωουμένων.

Ἡ Σύνοδος τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀσκοῦσα τὴν ἡν ἐκ τῶν ἱερῶν κανόνων κέκτηται ὑπεριάτην δικαστικὴν ἐξουσίαν καὶ ἐνεργοῦσα νομίμως δυνάμει τοῦ ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1920 Β. Διατάγματος, διατάσσοντος τὴν συγκρότησιν αὐτῆς, λαβοῦσα δὲ ὑπ' ὄψιν πάντας τοὺς ὑπὸ τοῦ Σ.β. Ἐπισκόπου Μονεμβασίας καὶ Λακεδαιμόνος ἐκτεθέντας βασίμους καὶ ὀρθοὺς λόγους, δι' ὧν ἐλέγχεται ἀπολύτως τὸ ἀντικανονικὸν τῆς συγκροτήσεως τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1917 καὶ 1919 συνελθόντων Δικαστηρίων ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον» καὶ δι' ὧν λόγων ἐλέγχεται ὡσαύτως πλήρης ἡ ἀντικανονικότης τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅτι κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ δὲν στηρίζονται εἰς τοὺς Ἱεροὺς κανόνας, καθ' ὅσον οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀναφερόμενοι κανόνες

οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοι σι πρὸς τὰ κριθέντα ἀδικήματα,
» **Ἀποφκένεται**

»Κηρύσσει ἀντικανονικά καὶ ἄκυρα τὰ κατὰ τὰ ἔτη 1917 καὶ 1919 συνελθόντα Δικαστήρια ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον», συνεπῶς δὲ καὶ τὰς διὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἐπιβληθείσας καθαιρέσεις εἰς τὸν Πανιερώτατον Μητροπολίτην Λαρίσης Ἀρσένιον, ὡς καὶ τὰς ἐπιβληθείσας λοιπὰς ποινὰς εἰς πάντας τοὺς ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων τούτων δικασθέντας ἱεράρχας, κηρύσσει καὶ ταύτας ἀντικανονικάς, ἄκυρους, καὶ μὴ ὑπαρχούσας, ἀναγνωρίζουσα κανονικοὺς Ἐπισκόπους τῆς μὲν Μητροπόλεως Ἀθηνῶν τὸν Σ. Μητροπολίτην Θεόκλητον, τῆς δ' Ἐπισκοπῆς Λαρίσης τὸν Σ. Μητροπολίτην Ἀρσένιον.

ᾠσαύτως ὀνομάζει καὶ κηρύσσει ἀνυπάρχτους καὶ μηδέποτε σχούσας κύρος τὰς ποινὰς ἐκπιώσεως ἀπὸ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ αὐτῶν Θρόνου, τὰς ἐπιβληθείσας εἰς τοὺς Σ. Ἐπισκόπους 1) Ἡλείας Δαμασκηνόν, 2) Φωκίδος Ἀμβρόσιον, 3) Κεφαλληνίας Δαμασκηνόν, 4) Μεσσηνίας Μελέτιον, 5) Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανόν, 5) Πατρῶν Ἀντώνιον, 7) Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Δανιήλ, 8) Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιον, 9) Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεον καὶ 10) Ἀρτης Σπυρίδωνα, καὶ οἱ ἐν λόγῳ Ἐπίσκοποι, οὐδέποτε παύσαντες ὄντες οἱ νόμιμοι καὶ κανονικοὶ κυρίαρχοι τῶν ἑαυτῶν Θρόνων, καλῶς καὶ αὐτοδικαίως ἀνέλαβον τοὺς οἰκείους αὐτῶν Θρόνους, προστασίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ τῆς Πολιτείας, ὡς βίᾳ ἀπομακρυνθέντες αὐτῶν».

16

Νομικὴ γνωμοδότησις

Τὸ Β. Διάταγμα τῆς 16ης Νοεμβρίου 1920 στηρίζεται εἰς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ συγκρότησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἡ σύστασις τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, γενομένην κατὰ παρέκκλισιν τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀντισυνταγματικά καὶ κατ'ἀκολουθίαν αἱ ἀποφάσεις τοῦ τελευταίου ἄκυροι.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Συντάγματος ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος «διοικεῖται ὑπὸ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων». Ὁ τύπος τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου οὔτε ὑπὸ Ἀποστολικοῦ ἢ Συνοδικοῦ κανόνος, οὔτε ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἔχει ρυθμισθῆ. Ὅτι δὲ οὐδεὶς κανὼν τῆς Ἐκκλησίας ἐρρύθμισε τὸν τύπον τοῦτον, ἀριδῆλως διαπιστοῖ καὶ αἰτῆ τῆς Ἐκκλησίας ἡ πρᾶξις, καθόσον, ἐν ᾗ ἡ διοικοῦσα τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν Σύνοδος ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ Πατριάρχου καὶ 12 Ἀρχιερέων, τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα καὶ αἱ Ἀυτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι κατὰ διάφορον ἀριθμὸν καὶ κατὰ διάφορον βαθμὸν Ἱερατικὸν τῶν μελῶν αὐτῶν συγκροτοῦσι τὰς Ἱεράς αὐτῶν Συνόδους.

Οὐδεμίᾳ ἐπίσης ὑπάρχει διάταξις Ἀποστολικοῦ ἢ Συνοδικοῦ Κανόνος οὐδὲ ἱερὰ Παράδοσις περὶ τῆς σειρᾶς, καθ' ἣν καλοῦνται, ὅπως μετέσχωσι τὰ μέλη τῶν Ἱερῶν Συνόδων. Ἡ ἐν τῷ Συνοδικῷ Τόμῳ ἐνυπάρχουσα ῥήτρα, καθ' ἣν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀναγνωρίζει ὡς ὑπεριάτην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν «Σύνοδον διαρκῆ συνισταμένην ἐξ Ἀρχιερέων προσκαλονομένων ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὰ

πρεσβεία τῆς χειροτονίας», πάντως δὲν ἀποτελεῖ κανόνα κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἔννοιαν, οἷους μόνον Οἰκουμενικαὶ καὶ Τοπικαὶ Σύνοδοι ἔθεσαν, ἀλλ' οὐδὲ κανόνα ἐσωτερικοῦ δικαίου, καθόσον ὁ Τόμος δὲν ἔχει ἰσχὺν νόμου.

Ὁ Συνοδικὸς Τόμος ἄλλως τε πέραν τῆς ἀναγνώρισεως τῆς αὐτοδιοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς πνευματικῆς μετὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐνότητος εἰς οὐδεμίαν ἐσκόπει νὰ ἐκταθῇ ἀνάμixin ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τύπον τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅτι ἡ κατὰ τὰ πρεσβεία τῆς χειροτονίας κλήσις τῶν μελῶν δὲν ἀποτελεῖ οὐ μόνον κανόνα, ἀλλ' οὐδὲ ἔθιμον καὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καθιστᾷ ἔκδηλον αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν Κων)πόλει δὲν συγκροτεῖται πάντοτε ἐξ Ἀρχιερέων καλουμένων κατὰ τὰ πρεσβεία τῆς χειροτονίας, ἀλλὰ καθ' ὅλως ἴδιον σύστημα.

Πόρισμα τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ σειρά κλήσεως τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἱερὰν τῆς Ἑλλάδος Σύνοδον Ἀρχιερέων οὔτε ὑπὸ κανόνος τῆς Ἐκκλησίας οὔτε ὑπὸ Ἱερᾶς Παραδόσεως κανονίζεται καὶ ἐπομένως οὐδόλως εἶναι ἀντισυνταγματικὸς νόμος καθορίζων ἀμφότερα τὰ κεφάλαια ταῦτα. Ἐφαρμογὴν δὲ τῆς ἐνταῦθα ὑποστηριζομένης γνώμης ἀποτελεῖ αὐτὸς οὗτος ὁ Καταστατικὸς νόμος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐν ἀρθρῳ Γ'· παρὰ τὴν ρῆσιν τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου περὶ «ἀλληλοδιαδόχου κλήσεως» ἐπιτρέπει τὴν ἀνανέωσιν τῆς Συνοδικῆς ἰδιότητος εἰς δύο ἐκάστοτε Συνοδικούς, ὧν ἔληξεν ἡ Συνοδικὴ θη-

τεία. Σημειωτέον μάλιστα, ὅτι ἐν τῇ πράξει ἐπανε-
λημμένως ἀνενεώθη καὶ διὰ τρίτον ἔτος εἰς μέλη τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου τὸ τοιοῦτο λειτούργημα.

Συνεπῶς τὸ νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 11ης
Ἰουνίου 1917 «Περὶ τροποποιήσεως κλπ.» καὶ συ-
ναφῶς ὁ κυρώσας τοῦτο νόμος 792, εἰς οὐδεμίαν
προσκρούοντες κανονικὴν διάταξιν, ἐξεδόθησαν ἐν-
τός τοῦ πλαισίου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου τῆς Ὁρ-
θοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἐπομένως, μὴ ὄντες ἀντι-
κανονικοί, ἔχουσι πλήρη ἰσχὺν καὶ ἀπὸ ἀτόψεως
Συνταγματικῆς.

Ὑπὸ κανονικῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω Συνόδου καὶ
κατ' ἀπαρέγκλιτον συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς κανόνας
τῆς Ἐκκλησίας παρεπέμφθησαν εἰς δίκην οἱ παραβά-
ται τῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων Ἱερόρχαι. Ἡ ἐν
τῷ Διατάγματι διαδηλουμένη ἐκδοχή, ὅτι τὸ Ἀνώ-
τατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον συνεκροτήθη
κατὰ παράβασιν τοῦ ἀρθροῦ 91 τοῦ Συντάγματος,
ἐλέγχεται ἐντελῶς ἀνακριβῆς. Τὸ ἀρθρον 91 τοῦ Συν-
τάγματος, ἀπαγορεῦον τὴν σύστασιν δικαστικῶν ἐπι-
τροπῶν καὶ ἐκτάκτων δικαστηρίων, ἕνα καὶ μόνον
προϋτίθετο καὶ ἐξεδήλωσε σκοπόν, νὰ ἐνισχύσῃ ἐτέ-
ραν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ Συντάγματος ἀρθρον 8,
καθ' ἣν «οὐδεὶς ἀφαιρεῖται ἄκων τοῦ παρὰ τοῦ νόμου
ὄρισμένου εἰς αὐτὸν δικαστοῦ». Κατὰ τοὺς κανόνας
τῆς Ἐκκλησίας, ἐπέχοντα; ἰσχὺν νόμου καὶ δὴ συν-
ταγματικοῦ, τὰ παραπτώματα τῶν Ἐπισκόπων δικά-
ζει Δικαστήριον ἐκκλησιαστικὸν συγκροτούμενον ἐκ
13 Ἐπισκόπων. Κύρωσιν καὶ ἐπανάληψιν τῶν κανό-
νων τούτων ἀποτελοῦσιν αἱ διατάξεις ἰδίᾳ τοῦ ἀρθρου

ΙΓ'. τοῦ νόμου ΣΑ'. Κανονικῶς ἐπόμενος καὶ συνταγματικῶς συνεκροτήθη τὸ δικάσαν ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

Τὰ ἄρθρα 27 καὶ 35 τοῦ Συντάγματος οὐδὲν δύνανται νὰ προσδώσωσιν ἐπιχείρημα διὰ τὴν ἀντισυνταγματικότητα τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 11 Ἰουλίου 1917 «Περὶ συγκροτήσεως τῆς Ἰ. Συνόγου κλπ.», τὸ μὲν ἄρθρον 27, καθόσον ὁμιλεῖ περὶ ἀσκήσεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἣτις ἐν προκειμένῳ καὶ τύποις καὶ οὐσίᾳ συνταγματικῶς ἠσκήθη, τὸ δὲ ἄρθρον 35, καθόσον πρόκειται περὶ νόμου φέροντος πλήρη τὰ στοιχεῖα τῆς συνταγματικότητος. Εἶναι φανερὸν ἄλλως τε, ὅτι τὸ ἐκ τῶν ἄρθρων τούτων ἐπιχείρημα εἶναι παρελκόμενον τοῦ νόμου 792.

Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἀποτελεῖ οὐχὶ ἀποκατάσσειν τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' αὐτόχρημα καταρράκωσιν αὐτῶν, εἶναι ἡ ἀπαγγελία τῆς ἀνικανονικότητος νόμων, Διαταγμάτων καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων δι' ἀπλῆς πράξεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας!

Οὐδεὶς οὐδέποτε δημοσιολόγος θὰ ἠδύνατο νὰ ὑψώσῃ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἐν Συνταγματικῷ πολιτεύματι εἰς ἣν κυρίαρχον θέσιν ἐμετεώρισεν αὐτὴν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 16ης Νοεμβρίου 1920. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελῇ τοὺς νόμους μὴ δικαιουμένα νὰ κρίνῃ τὴν ἀντισυνταγματικότητα αὐτῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ ἀσκῶν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν εἶναι καὶ παράγων τῆς θετούσης τοὺς νόμους ἐξουσίας.

Αἱ ἀποφάσεις ἐξ ἐτέρου τῶν Δικαστηρίων μόνον

ὑπ' αὐτῶν τούτων δύνανται νὰ μεταβάλλωνται καὶ ἀκυρῶνται. Δικαίωμα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας εἶναι μόνον ἡ χορηγία χάριτος, οὐχὶ δὲ ἡ κήρυξις δικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς αὐτοδικαίως ἀκύρου.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 44 τοῦ Συντάγματος «ὁ Βασιλεὺς δὲν ἔχει ἄλλας ἐξουσίας εἰ μὴ ὅσας τῷ ἀπονέμουσι ρητῶς τὸ Σύνταγμα καὶ οἱ συνάδοντες πρὸς αὐτὸ ἰδιοίτεροι νόμοι». Ρητῶς ὅμως τὸ Σύνταγμα θεοπίζει ὅτι οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἰσχύουσιν «ἀπαρασαλεύτως», ἐφ' ὅσον δὲ συμφῶνως πρὸς τοὺς κανόνας τούτους συνεκροτήθη καὶ ἐδίκασε τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, μόνον κατὰ τούτους εἶναι δυνατὴ οἰαδήποτε μεταβολὴ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον δὲ οἱ κανόνες οὗτοι τῆς Ἐκκλησίας προσδίδουσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ὠρισμένα ἀποτελέσματα, καθιστῶντα ἐκπτώσιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωίας οἰονδήποτε Ἱεράρχην, οὐδὲ ἡ προνομία τῆς Βασιλικῆς χάριτος χωρεῖ ὡς πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραβάσεις, καὶ τὰς συνεπείας τῶν καταδικασθέντων.

Ἡ προνομία τῆς Βασιλικῆς χάριτος κατὰ τὰ ἄρθρα 39 καὶ 44 τοῦ Συντάγματος, ἀσκουμένη ἐντὸς τῶν Συνταγματικῶν ὁρίων, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἀπαρασαλεύτους ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ σινοδικοὺς κανόνας, οἱοὶ εἶναι οἱ περὶ τὴν ἐσωτερικὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας ἐπίσταται ἀκεραία ἡ ἀπόφασις 13 Ἱεραρχῶν τοῦ Βασι-

λείου. Μεταξὺ τῶν δικασάντων καὶ τῶν τιμωρηθέντων ἀπὸ ἀπόψεως κανονικῆς εἶναι διακεκομμένη ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία. Ἦδη διὰ τοῦ αὐτοῦ Β. Διατάγματος, οὐχὶ δηλαδὴ διὰ πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, μόνης ἀρμοδίας καὶ κατὰ τοὺς κανόνας καὶ κατὰ τὸ Σύνταγμα νὰ δίδῃ καὶ νὰ ἀφαιρῇ τὴν ἱερατικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ διὰ πράξεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀρχῆς κοσμικῆς καὶ ἐντελῶς ξένης πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν «πνεῦμα», «**παραγγέλλονται**» οἱ ἀπόβλητοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τοὺς θρόνους αὐτῶν καὶ νὰ ἀναλάβωσι τὰ «κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καθήκοντά των» !

Οἱ συντάκται τοῦ Β. Διατάγματος ἐπικαλεσθέντες τὸν Καταστατικὸν τῆς Ἐκκλησίας νόμον, ἐπελάθοντο τῶν διατάξεων Ζ', Η', ΙΓ' καὶ ΙΔ', αἱ ὁποῖαι θέτουσιν ὡς βάσιν, ὅτι μόνη ἡ Ἱερά Σύνοδος, «ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς», ἐνεργεῖ εἰς τ' ἀφορῶντα «τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων ἐκάστης τάξεως τοῦ κλήρου» καὶ «τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν», ἅτινα ἀμφότερα ὑπήγαγε τὸ Β. Διάταγμα τῆς 16ης Νοεμβρίου 1920 εἰς τὴν ἐπιταγὴν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

Τὸ κανονικὸν τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου μόνον μείζων Σύνοδος δύναται νὰ ἐξετάσῃ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τοιαύτην μείζονα Σύνοδον ὄφειλε πρὸ παντὸς μὲν ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἐπιτακτικὸν ἔχουσα καθῆκον τὴν παραφυλακὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ καταδικασθέντες Ἱεράρχαι, νὰ στρέψωσι τὴν ἔρευναν καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν πάσης

πλάνης. Ἐναντί τούτου ὑποκατέστησε τὴν Ἐκκλησίαν ἢ Πολιτεία, ἐξελθοῦσα πέραν τοῦ πολιτικοῦ ὄργανου καὶ εἰσελθοῦσα εἰς πεδῖον ἀλλότριον καὶ πρὸς τὴν φύσιν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

Μόνον πολυμελὴς Σύνοδος θὰ ἐδικαιούτο καὶ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποφανθῆ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ αὐτόνομος διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐσώζετο οὕτω, καὶ ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ δὲν θ' ἀφίστατο τῶν θεμελιωδῶν διατάξεων 1 καὶ 2 Συντάγματος, αἵτινες τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ὑπέταξαν, ἀλλὰ συνήρθρωσαν πρὸς τὴν Πολιτείαν.

16.

Ἡ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΤΟ

ἈΝΩΤΑΤΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συγκείμενον ἐκ τῶν Ἀρχιερέων
συνελθὸν σήμερον τῇ 25ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ
ἐννεακοσιοστοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἔτους ἐν Ἀθήναις
καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ, ἵνα δικάσῃ τοὺς ἀποτε-
λοῦντας τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-
λάδος τῆς ΞΔ' Περιόδου.

ΛΑΒΟΝ ΥΠ' ΟΨ'ΙΝ

Τὰς ἐνόρκως ἐνεργηθείσας ἀνακρίσεις πάντων τῶν
μαρτύρων, τῶν τε αὐτεπαγγέλτως καὶ τῶν κατὰ πρό-
τασιν τῶν κατηγορουμένων ἐξετασθέντων, τὰς ἐνώ-
πιον τῶν ἀνακριτῶν ἐγγράφους ἀπολογίας τῶν κατη-
γορουμένων, τὰς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἐγγράφους
τε καὶ προφορικὰς ἀπολογίας τῶν ἐμφανισθέντων κα-

τηγορουμένων ὡς καὶ πάσας τὰς ἀνακριτικὰς ἐκθέσεις καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα,

ΣΚΕΦΘΕΝ

Κατὰ τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, τὴν προῆξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκ τῶν κατηγορουμένων Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεοκλήτος ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδριάσεως ἐζήτησε τὴν ἐξαίρεσιν τῶν δικαστῶν Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γενναδίου, Μητροπολίτου Μυτιλήνης Κυρίλλου καὶ Μητροπολίτου Σισανίου Ἱεροθέου δι' ἔχθραν αὐτῶν πρὸς τὸν αἰτούγια, ἡ δ' αἰτήσεις αὐτῆ κριθεῖσα παραχρῆμα ἀπερρίφθη διὰ τὸν λόγον ὅτι οὐδενὸς εἶδους ἔχθραν ἔχουσιν οὗτοι πρὸς τὸν κατηγορούμενον διὰ τὴν ἐν τῇ αἰτήσῃ ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν.

Ἐπειδὴ αἱ περὶ κακῆς συνθέσεως καὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου ἐνστάσεις τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοκλήτου καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Ἡλείας Δαμασκηνοῦ, συγχρόνως πρὸς τὴν αἰτήσιν ἐξαίρεσεως ὑποβληθεῖσαι καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν περὶ αὐτῆς ἀπόφασιν κριθεῖσαι, ἀπερρίφθησαν διὰ τοὺς ἐπομένους λόγους :

Α') Περὶ τῆς ἐνστάσεως ὅτι τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 11 Ἰουλίου 1917 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ κλπ.» καὶ ὁ κυρώσας αὐτὸ νόμος 792 τῆς 26 Αὐγούστου 1917, δι' ὧν ἰδρῦθη τὸ Δικαστήριον, εἶνε ἄκυρα ὡς προερχόμενα παρὰ Βουλῆς, μὴ συγκληθείσης κατὰ τὸ Σύνταγμα.

Ἡ ἐνστάσις εἶνε ἀπαράδεκτος, καθόσον ἀμφότερα

τὰ νομοθετήματα φέρουσι πλήρη τὰ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων ἀπαιτούμενα ἐξωτερικὰ στοιχεῖα, τοῦτο δὲ ἀρκεῖ, τοῦ δικαστηρίου μὴ δικαιουμένου νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐσωτερικὰ στοιχεῖα τοῦ νόμου, οἷόν ἐστι τὸ συνταγματικὸν ἢ μὴ τῆς συγκλήσεως τῆς ψηφισάσης τὸν νόμον Βουλῆς (πρὸβλ. Ν. Ν. Σαριπόλου, Συνταγματικὸν Δίκαιον, ἔκδ. β', τόμ. 2, σελ. 212 —218).

Β') Περὶ τῆς ἐνστάσεως ὅτι τὸ διὰ τῶν ὡς ἄνω νομοθετημάτων συσταθὲν Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον εἶνε ἕκτακτον καὶ ὡς τοιοῦτον ἀντισυνταγματικόν.

Ἡ ἐνστασις σπερεῖται πάντῳ ἐρείσματος. Διὰ τῶν σχετικῶν νομοθετημάτων οὐδαμῶς συνέστη ἕκτακτον δικαστήριον ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 91 τοῦ Συντάγματος, ἀλλ' ἀπλῶς μετερρυθμίσθη ὁ Καταστατικὸς Νόμος τῆς Ἱ. Συνόδου, καθ' ὃν τοὺς μὲν Ἀρχιερεῖς ἀδιαφόρως τοῦ τίτλου αὐτῶν (Ἐπίσκοπος, Ἀρχιεπίσκοπος, Μητροπολίτης) δικάζει ἡ Ἱ. Σύνοδος, τοὺς δὲ Συνοδικοὺς ἢ ὀλομέλεια τῶν κανονικῶν Ἐπισκόπων τοῦ Βασιλείου, ἐπὶ τούτῳ, μετὰ παράβασιν ἐκκλησιαστικοῦ τινος θεσμοῦ, συγκαλουμένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς Δικαστήριον. Ἀντ' αὐτοῦ ἐν μέρει δὲ καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου κατεστάθη νῦν ἐνιαῖον Δικαστήριον, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, τὸ ὁποῖον οὔτε προσωρινὸν χαρακτηρὰ φέρει οὔτε συνέστη πρὸς ἐκδίκασιν ρητῶν καὶ ὀρισμένων προσώπων καὶ ὑποθέσεων—στοιχεῖα ἀπαραίτητα διὰ τὴν ὑπαρξιν ἐκτάκτου δικαστηρίου, οἷον ἀπαγορεύει τὸ ἀρθρ. 91 τοῦ Συντάγματος. Τὸ

Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον εἶνε πάγιον Δικαστήριον ἔχον μόνιμον δικαιοδοσίαν ἐκτεινομένην α') εἰς πάντα Ἐπίσκοπον ὑπολίπτοντα εἰς ἐκκλησιαστικὸν παράπτωμα ἐξ ἐκείνων, ἅτινα κατὰ τοὺς Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους τιμωροῦνται διὰ τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ἢ τῆς διηνεκοῦς ἀργίας καὶ β') εἰς μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου, ὑπολίπτον εἰς πᾶν οἰονδήποτε ἐκκλησιαστικὸν παράπτωμα. Καὶ ναὶ μὲν ὀρίζεται ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὅτι τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον θέλει ὑφίστασθαι μέχρι τῆς νομοθετήσεως παρεσκευασμένου ὑπὸ ἐπιτροπῆς σχεδίου νόμου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, ἀλλ' ὁ ὀρισμὸς οὗτος τοῦ νόμου, παρέχων περιττὴν πληροφορίαν, εἶνε ἄνευ σημασίας καὶ κύρους τινός ἀποτελῶν τι αὐτονόητον, καθόσον πᾶς νόμος, συνεπῶς καὶ ὁ ἰδρυτικὸς δικαστηρίου, ἰσχύει μέχρις οὗ ἀντικατασταθῆ ὑπὸ ἑτέρου. Ἐπίσης οὐδαμῶς προσλαμβάνει τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον τὸν χαρακτήρα τοῦ ἐκτάκτου ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2, ἐδ. 1, περίοδος 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ἐπελήφθη παραβάσεων, οἷα καὶ ἡ ἀποδιδομένη εἰς τοὺς κατηγορουμένους, διαπραχθεισῶν ἤδη πρὸ τῆς συστάσεως τοῦ δικαστηρίου. Ἐὰν τοῦτο ἦρκει νὰ χαρακτηρίσῃ δικαστήριόν τι ἐκτακτὸν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ Συντάγματος, ἀντισυνταγματικὴ θὰ ἐκινδύνευε νὰ εἶνε πᾶσα μεταγωγὴ ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων εἰς νέον συνιστάμενον δικαστήριον, ὅπερ ἀποκρούεται ὑπὸ τε τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς νομοθετικῆς παρ' ἡμῖν καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πράξεως (Πρβλ. Ν. Ν. Σαριπόλου,

Συνταγματικὸν Δίκαιον, ἐκδ β', τόμ. 2, σελ. 424, σημ. 2). Ἐξ ἑτέρου ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 1, ἐδάφ. 1, ἐνιαυσία ἀναστολή τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 3, ἐδάφ. 1 τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου. Τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Διατάγματος, δι' οὗ ἰδρύεται τοῦτο, δὲν τίθεται ἐν τῷ νομοθετήματι ἀπολύτως κανὲν χρονικὸν ὄριον ἰσχύος, τοῦ δικαστηρίου λειτουργοῦντος καὶ ὑφισταμένου καὶ μετὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ ἐπάνοδον τοῦ ἄρθρου 3, ἐδ. 1 τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου.

Γ') Περὶ τῆς ἐνστάσεως, ὅτι ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος συγκρότησις τῆς Ἱ. Συνόδου, μετεχούσης τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καὶ προτεινούσης τὰ λοιπὰ μέλη αὐτοῦ, εἶνε ἀντικανονική, ὡς μὴ τηρηθείσης τῆς τάξεως τῶν πρεσβείων τῆς χειροτονίας, καὶ ὡς τοιαύτη ἀντίκειται πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Συντάγματος.

Καὶ αὕτη ἡ ἔνστασις εἶνε ἀστήρικτος, Κατὰ τοῦτο τὸ μέρος οὐδεμία ἐξασφάλισις παρέχεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Καταστατικὸς Νόμος δὲν συμφωνεῖ καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν πρὸς τὰ ἐν τοῖς Κανόσι περὶ συγκροτήσεως Ἱερῶν Συνάδων ὀριζόμενα, ἄλλως ἢ οὐχὶ κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας ἐκλογὴ Συνοδικῶν οὐδαμῶς ἀντίκειται εἰς τοὺς Κανόνας, οὐ ἔνεκα ἢ ὀριστίνδην πρόσκλησις Συνοδικῶν ὄχι μόνον παρ' ἡμῖν ἦτο καὶ ἄλλοτε δυνατὴ δυνάμει τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς 23 Ἰουλίου—4 Αὐγούστου 1833, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς αὐτοκεφάλαις Ὁρθοδόξοις

Ἐκκλησίαις καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ εἴθισται ἀνέκαθεν.

Δ') Περὶ τῆς ἐνστάσεως ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος ἄνευ Πατριαρχικῆς ἀδείας συμμετοχῆ ἐν τῷ Ἀνωτάτῳ Ἐκκλησιαστικῷ Δικαστηρίῳ Ἀρχιερέων τῶν Νέων Χωρῶν, μήπω ἐκ τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου χειραφετημένων, εἶνε ἀντικανονικὴ καὶ τούτου ἕνεκα ἀντισυνταγματικὴ.

Καὶ αὕτη ἡ ἐνστασις εἶνε ἀβάσιμος. Ἀνεξαρτήτως τῆς ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐκτάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος, οὐ μόνον δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ, ἀλλὰ καὶ κυροῦται ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως τῆς ἐφαρμοσθείσης ὡσάκισ ὑπῆρχον κενὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ ἡ Σύνοδος ἢ τὸ Δικαστήριον συνήρχοντο. Τοῦτο πιστοῦται ἐκ πλειόνων πηγῶν καὶ δὴ α') ἐκ τῶν μαρτυριῶν τοῦ Κυπριανοῦ (ἐπιστολὴ 52, κεφ. 3, ἐπ. 89, κεφ. 9, Κ. Ράλλη, Ποινικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, σελ. 459, πρβλ. καὶ Κον. ια' τῆς δ' ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου) περὶ ἀρχαίας πρακτικῆς τῆς ἐν Ἀφρικῇ Ἐκκλησίας, β') ἐκ τοῦ ἀείποτε εἰθισμένου ὅπως εἰς τοπικὰς Συνόδους μετέχωσι προσκαλούμενοι καὶ οἱ ἐν τῷ τόπῳ τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου παρεπιδημοῦντες ἱεράρχαι, ἀνεξαρτήτως τοῦ κλίματος εἰς ὃ κανονικῶς ἀνῆκον, γ') ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διευθετήθησαν τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα τῆς αὐτοκεφάλου ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, δ') ἐκ τοῦ ιδ' κανόνος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, οὗτινος τὸ πνεῦμα προδήλως εἶνε ὅτι, ἂν ἡ ἐκδίκασις ἐπισκοπικοῦ παραπτώματος ὑπὸ τῶν Ἐπι-

σκόπων τῆς αὐτῆς περιφερείας ἀποβαίνει ἀδύνατος, γίνεται ἔκκλησις πρὸς τὴν ἀδελφικὴν συναντίληψιν τῶν ὁμόρων Ἐπισκόπων, ε') ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν τὸν ιζ' καὶ ιη' αἰῶνα ἐξελέγοντο ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ Πατριάρχαι Ἀντιοχείας καὶ τινες τῆς Ἀλεξανδρείας ὡς καὶ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄρα οἱ συμμετέχοντες Ἱεράρχαι τῶν νέων Χωρῶν κανονικῶς ἐκλήθησαν ὑπὸ τῆς συμφυδᾶ τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος προτεινάσης αὐτοὺς Ἱεραῖς Συνόδου, τῆς διαφοροτρόπου συνθέσεως τοῦ Δικαστηρίου ἀποβαινούσης ἀδυνατίου συμφώνως πρὸς τὰ ὑπ' ὄψιν τοῦ νόμου πραγματικὰ περιστατικά, τὰ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἀνεξέλεγκτα, ἅτε ἀποτελοῦντα ἀπλῶς ἀφορμὴν καὶ οὐχὶ ὄρισμὸν τοῦ νόμου. Καὶ ἡ πρόσκλησις αὕτη φέρει τόσῳ μᾶλλον κανονικὸν καὶ νόμιμον χαρακτήρα, ὅσῳ οἱ κληθέντες Ἱεράρχαι δὲν εἶνε ξένοι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἦδη Ἱεράρχαι τοῦ Κράτους ἐλογίσθησαν καὶ Ἱεράρχαι «τοῦ Κράτους» χαρακτηρίζονται ἐν τῷ προομίῳ τοῦ πρώτου Καταστατικοῦ Νόμου πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς οἱ μετασχόντες ἐν ἔτει 1833 τῆς ἐν Ἀθήναις Συνόδου πρὸς σύνταξιν τοῦ νόμου τούτου, μεταξὺ δ' αὐτῶν περιλαμβάνονται, ἀπλῶς καὶ μόνον διότι παρεπεδήμουν μονίμως ἐν τῷ Βασιλείῳ, καὶ Ἀρχιερεῖς οὐ μόνον ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ κλίματος ἐξαρτώμενοι ἀλλὰ καὶ ἐπισκοπεύοντες περιφερειῶν ξένων πολιτικῶς πρὸς τὸ Βασίλειον, οἳοι ἦσαν ὁ Ἀγκύρας Ἀγαθάγγελος, ὁ Ἀρδαμερίων Ἰγνάτιος, ὁ Ρεθύμνης Ἰωαννίκιος, ὁ Χίου Δανιὴλ (πρβλ. τὸ ἀπὸ 30 Μαΐου 1850 πρὸς τὸν Πατριάρχην Γράμμα

τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Μάουρερ, Ὁ ἑλλη-
νικὸς λαὸς τόμ. 1, σελ. 478 ἐν τέλει). Ἄν δὲ οὕτοι
οὕτως τότε ἐχαρακτηρίζοντο, κατὰ μείζονα λόγον
Ἱεράρχαι τοῦ Κράτους, ὑπηγμένοι εἰς πᾶσαν αὐτοῦ
τὴν δικαιοδοσίαν, λογίζονται οἱ νῦν κληθέντες, οἵτι-
νες καὶ τὴν ἑλληνικὴν πολιτείαν κέκτηνται καὶ ἐπισκο-
πεύουσι περιφερειῶν προσηρητημένων ἤδη πολιτικῶς
τῷ Βασιλείῳ. Τούτου ἕνεκα καὶ τὸ Πατριαρχεῖον,
σιωπηρῶς ἐγκρίνον τὰς καθ' ἑκάστην πράξεις Ἀρχιε-
ρέων, κανανικῶς μὲν ἐξ αὐτοῦ εἰσέτι ἐξαρτωμένων,
ἀλλὰ διοικούντων ἐκκλησιαστικῶς περιφερείας προσηρ-
τημένας ἤδη πολιτικῶς εἰς τὸ Βασίλειον, οὐδέποτε ἔθεώ-
ρησεν ἀντικανονικὰς, ἀγόμενον ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως,
τῆς διατυπωμένης ἤδη ἐν τῷ Συνοδικῷ Γράμματι
τοῦ Πατριάρχου τῷ ἐπακολουθήσαντι τὴν ἔνωσιν τῆς
Ἐπιανήσου, ὅτι ἔνωσις τῆς ἐκκλησίας νέων χωρῶν
πρὸς τὴν τῆς Ἑλλάδος «εὐλογὸς ἐστὶ καί, ὡς εἰπεῖν,
φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐν τοῖς πολιτικοῖς πράγμασιν
ἀφομοιώσεως».

Ἡ δὲ τοιαύτη παγία ἀντίληψις τοῦ Πατριαρ-
χείου δήλη γίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ὁσάκις,
τῆς μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπικοινωνίας οὔσης
δυνατῆς, ζητεῖται ὑπὸ τοιούτων Ἱεραρχῶν ἐξ υἱικοῦ
καθήκοντος καὶ σεβασμοῦ ρητῆ ἄδεια πρὸς ἐπιτέλεσιν
ἐν τῷ Βασιλείῳ ὀρισμένων καθηκόντων συμφυῶν πρὸς
τὸ ἀξίωμα αὐτῶν, αἰετοτε παρέχεται αὕτη ἐκ μέρους τοῦ
Πατριάρχου, ὡς καὶ προσφάτως ἐγένετο ἐν σχέσει πρὸς
μετασχόντας τῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς
ναμοθεσίας ἐπιτροπῆς, τοιαύτη δὲ ἄδεια πρὸς ἀρχιερεῖς
τῶν μετὰ τοὺς βαλκανικοὺς πολέμους προσαρτηθεισῶν

εις τὸ Βασίλειον χωρῶν παρέχεται τόσῳ μᾶλλον ἀνευδοιάστως, ὅσῳ κατ' ἀρχὴν ἐδόθη ἤδη ἡ Πατριαρχικὴ συγκατάθεσις πρὸς χειραφέτησιν αὐτῶν.

II

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθησαν τὰ ἐξῆς γεγονότα

III

Ἐπειδὴ αἱ πράξεις αὐται καὶ ἐνέργειαι τῶν κατηγορουμένων ἀποτελοῦσιν ἀνάμιξιν εἰς πολιτικὰς φροντίδας καὶ κομματικὰς διαμάχας.

IV

Ἐπειδὴ ἡ ἀνάμιξις τῶν κληρικῶν εἰς κομματικὰς φροντίδας καὶ πολιτικὰς διαμάχας ἀπαγορεύεται καὶ τιμωρεῖται διὰ τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ὑπὸ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν νόμων τοῦ Κράτους καὶ δὴ

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Κηρῦσον τοὺς κατηγορουμένους ἐνόχους ἀναμίξεως εἰς πολιτικὰς διαμάχας καὶ κομματικὰς φροντίδας καὶ θρησκευτικοῦ σκανδαλισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ σκεπτικῷ,

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ

α') Τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν Θεόκλητον, γεννηθέντα ἐν Τριπόλει, ἑτῶν 68, κάτοικον Ἀθηνῶν, καὶ τὸν Μητροπολίτην Λαρίσης Ἀρσένιον, γεννηθέντα ἐν Μυριοφύτῳ Γανωχώρῳ, ἑτῶν 48, κάτοικον Λαρίσης, εἰς καθαιρέσιν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἀπογυμνοῦν αὐτοὺς παντὸς ἱερατικοῦ βαθμοῦ, τίτλου καὶ ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας, ὀριζομένης ἑκατέρῳ, πρὸς

ἐγκαταβίωσιν, ἐπὶ dietίαν, Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ κράτους, μὴ ὑπαγομένης εἰς τὰς ἐπισκοπικὰς περιφερείας Ἀθηνῶν ἢ Λαρίσης.

β') Τὸν Ἐπίσκοπον Ἡλείας Δαμασκηνόν, γεννηθέντα ἐν Βελᾷ Καλαβρύτων, ἐτῶν 69, κάτοικον Πύργου, εἰς ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ αὐτοῦ θρόνου καὶ εἰς τριετὴ ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

γ') Τὸν Ἐπίσκοπον Φωκίδος Ἀμβρόσιον, γεννηθέντα ἐν Καλύμνῳ, ἐτῶν 54, κάτοικον Ἀμφίσσης καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Κεφαλληνίας Δαμασκηνόν, γεννηθέντα ἐν Καλαβρύτοις, ἐτῶν 63, κάτοικον Ἀργοστολίου, εἰς ἔκπτωσιν ἀπὸ τῶν ἐπισκοπικῶν αὐτῶν θρόνων, καὶ

Ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὰ τέλη τῆς σημάνσεως.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Ὀκτωβρίου 1917 καὶ ἐξεδόθη αὐτόθι τῇ 12ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους.

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ, Πρόεδρος

† Ὁ Βεροῖας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης ΚΥΡΙΛΛΟΣ

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ΙΕΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

† Ὁ Φαναρίου καὶ Θεσσαλιώτιδος ΕΥΘΥΜΙΟΣ

† Ὁ Σύρου Τήνου καὶ Ἄνδρου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

† Ὁ Χαλκίδος καὶ Καρυστίας ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

† Ὁ Φθιώτιδος ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Πέτρας ΤΙΤΟΣ

† Ὁ Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΛΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

† Ὁ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχ. ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ὑπόμνημα Μητροπολίτου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. Σελ. 5	
2. Ὑπόμνημα Μητροπολίτου πρὸς τὴν Ἀντιβασι- λισσαν.	> 10
3. Β. Διάταγμα 16 Νοεμβρίου.	> 12
4. Ὑπουργικὸν ἔγγραφον παύσεως Μητροπολίτου.	> 15
5. Διαμαρτυρία Μητροπολίτου πρὸς τὸ Ὑπουργ.	> 16
6. Τηλεγραφικὴ διαμαρτυρία πρὸς τὸ Οἰκουμην. Πατριαρχεῖον.	> 20
7. Διαμαρτυρία πρὸς τὰς Ἐκκλησίας καὶ τὴν Ἱε- ραρχίαν.	> 23
8. Πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Μητροπόλ.	> 29
9. Β. Διάταγμα περὶ συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας.	> 31
10. Ὁ Μητροπολίτης πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἱε- ραρχῶν.	> 32
11. Ἡ κανονικὴ θέσις τοῦ ζητήματος.	> 37
12. Ἡ γνώμη τῶν δικασθέντων πρὸς τὸ Δικαστηρίον.	> 43
13. Ἡ ἀπόφασις τῆς κανονικῆς Ἱεραρχίας.	> 50
14. Ἡ ἀπόφασις τῆς ἀντικανονικῆς Ἱεραρχίας.	> 59
15. Νομικὴ γνωμοδότησις.	> 61
16. Ἡ περὶ τῶν συνοδικῶν ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτά- του Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.	> 67

SISMANOGLIO
MEGARÒ

SISMANOGLIO
MEGANO

SISMANOGGIO
MEGARO

Ed - 221

SISMANOGGIO
MEGARÒ